

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

1857

eБИЛТЕН

Иновације

III
квартал

20
20.

јул–септембар 2020.

БУДИМО чуваркуће

Стварајући и купујући
домаће производе
улажемо у будућност
Србије и чувамо нашу
заједничку кућу.

Ако стварате у Србији, пријавите се за добијање жига.
www.stvaranousrbiji.rs

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

1857

УВОДНИК

Електронски билтен Службе за иновације Привредне коморе Србије представља анализу актуелности и трендова у области истраживања и развоја, као и иновација у домаћој привреди. Кроз ПКС е-билтене информишемо чланице коморског система, представнике пословне заједнице и стручне јавности о свим важним темама, индикаторима у области иновација, активностима и услугама Привредне коморе Србије, који су подршка иновативним активностима домаће привреде. Циљ је да се подржи креирање амбијента за подстицаје иновацијама и покретање иницијатива којима се унапређује пословни амбијент за истраживање и развој.

Очекујемо да ПКС е-билтен Службе за иновације допринесе бољој видљивости свих активности и информација, као и подршке привреди са циљем да утиче на јачање поверења у амбијент за истраживачко и иновативно пословање. Информације, вести и анализе у овом ПКС е-билтену припремљене су у оквиру заједничких активности коморског система, привреде и надлежних институција. У анализама се користе званични подаци домаћих и страних институција, као и резултати истраживања које спроводи ПКС.

Сви претходно објављени е-билтени осталих организационих јединица ПКС доступни су на сајту [Привредне коморе Србије](#).

Служба за иновације ПКС ангажована је у процесу развоја, промоције и унапређења институционалног оквира за иновативни екосистем у Србији. Такође, пружа информације о доступним изворима финансирања, семинарима, радионицама на тему иновација и правима интелектуалне својине. Активно сарађује са надлежним државним институцијама (Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Кабинет министра без портфеља задуженог за иновације и технолошки развој, Фонд за иновациону делатност, Завод за интелектуалну својину и друге).

У оквиру Службе за иновације основан је Савет за сарадњу науке и привреде, као стручно консултативно тело Управног одбора ПКС. Чланови Савета су представници пословног сектора, универзитета, научно-истраживачких организација, министарстава, институција које финансирају иновациону делатност и привредних друштава за инфраструктурну подршку, који су препознати по свом ангажовању и посвећености креирању иновативног екосистема, који стимулише настанак и развој високотехнолошких и брзорастућих компанија на националном, регионалном и локалном нивоу у Србији. Креирана је и платформа Савета за сарадњу науке и привреде (www.nip.rs) која промовише сарадњу и остварене резултате свих актера у области иновација и на којој се могу пронаћи све релевантне информације.

Од 2020. године у оквиру Службе за иновације основан је Клуб отворених иновација са циљем да подстиче сарадњу великих и средњих привредних друштава са домаћим стартапима и малим привредним друштвима, и подржи развој домаћег тржишта и развој нових решења. Као партнер у организацији такмичења „Најбоља технолошка иновација“ Служба је активна на упознавању чланица са новим приступима и технологијама у пословању и подизању свести о значају привреде базиране на знању и иновацијама.

др Јелена Васић,
уредник

Бојана Крстић,
руководилац

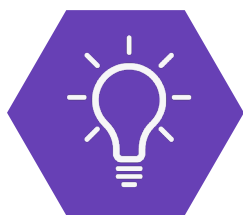
Импресум: ебилтен Привредне коморе Србије; Издавач: Привредна комора Србије, Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације, Ресавска 13-15, 11000 Београд, тел. (011) 3300-923, web: <http://www.pks.rs>, e-mail: analitika@pks.rs, eBilten@pks.rs.

Уредник: Јелена Васић; Извршни уредник: Маја Вуковић; Редакција: Оливера Коминац, Никола Ранковић, Наташа Кецман, Бојан Станић, Бојана Крстић, Никола Комшић, организационе јединице Привредне коморе Србије: Центар за правне и економске иницијативе и политике, Центар за ЕУ интеграције, Центар за Коморски инвестициони форум Западног Балкана, Центар за животну средину, техничке прописе, квалитет и друштвену одговорност, Центар за подршку инвестицијама и ЈПП, Центар за организацију сајмова, манифестација и догађаја, Центар за едукацију, дуално образовање и образовне политике, Центар за дигиталну трансформацију, Служба за ТИР и АТА, Регионалне привредне коморе и Привредна комора Београда; Лектура и коректура: Служба за односе са јавношћу ПКС; Дизајн: Марија Младеновић; Компјутерска обрада: Радослав Гајевић; Маркетинг: marketing@pks.rs; Контакт центар: bis@pks.rs.

Напомена: Анализе у билтенима ПКС су ауторског карактера и не одражавају нужно став Привредне коморе Србије.

© 2020. Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације

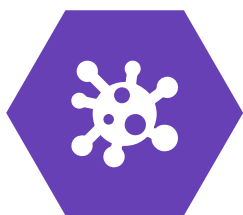
Сва права су задржана. Ниједан део ове публикације не може бити репродукован нити смештен у систем за претраживање или трансмитован у било ком облику, електронски, механички, фотокопирањем, снимањем или на други начин, без претходне писмене дозволе издавача.

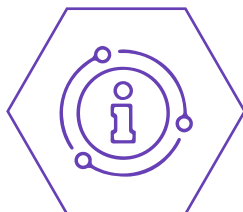
У овом броју

COVID-19: Информације за привреду	5
Активности Службе за иновације	7
Седнице, конференције, сајмови, пословни сусрети, презентације, семинари	
Вести	
Примери добре праксе	
Показатељи у области иновација	15
Глобални индекс иновативности 2020.	
Истраживање и развој	
Привредна активност – макроекономски осврт	21
Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе	27
Прописи објављени у претходном периоду	
Преглед накнада и такси у области заштите животне средине	
У фокусу	29
Подршка привреди	32
Подршка пословању привреде	
Подршка иновацијама у пословању	
Подршка дигитализацији пословања	
АТА карнет – ваш пасош за робу – штеди време и новац	
Осигурајте успешно пословање широм света	
Сајмови	
Најбржи пут до инопартнера – ЕЕН мрежа	
СЕ знак и Српски знак усаглашености – доказ безбедности вашег производа	
Едукација	
Дуално образовање	
Методолошке напомене	53
Служба за иновације	55
Контакт	56

COVID-19: Информације за привреду

PKS Инфо сервис за привреду

Привредна комора Србије покренула је Инфо сервис с циљем информисања привреде о свим кључним питањима у вези са пословањем у земљи и иностранству, званичним препорукама и мерама. Сви представници привреде који имају проблем или питање у вези са транспортом, обезбеђењем сировина, снабдевањем, извозом и увозом, учешћем на сајмовима и другим областима пословања могу се обратити Инфо сервису PKS ради добијања најактуелнијих информација. Коморски систем је у сталном контакту са представницима Владе Србије, ресорним министарствима, надлежним институцијама, као и међународним пословним асоцијацијама и организацијама, те су све редовне активности усклађене како би се обезбедила подршка привреди у превазилажењу проблема у пословању.

Детаљне информације можете преузети на: <https://pks.rs/strana/covid-19-info-servis-za-privredu>, а најзначајније информације пронаћи ћете у наставку:

[Субвенционисани COVID-19 кредити,](#)
[Фискалне погодности и директна давања,](#)
[Подршка за одржавање ликвидности и обртна средства,](#)
као и одговоре на [НАЈЧЕШЋА ПИТАЊА.](#)

За додатне информације контактирајте са **PKS Инфо сервисом за привреду** на број телефона **0800 808 809** или на имејл: covid19@pks.rs.

Активности Коморског инвестиционог форума

Најновији извештаји и информације Коморског инвестиционог форума Западног Балкана (КИФ) доступни су на следећим web страницама:

[Опште информације](#)
[Стање на граничним прелазима](#)
[Новости за транспорт](#)
[Мере и одлуке влада КИФ земаља](#)
[Објаве међународних институција](#)
[Сигнал - информације о правним актима Европске уније](#)
[Корисни линкови](#)

За додатне информације контактирајте са **Центром за Коморски инвестициони форум Западног Балкана PKS** на број телефона **011 / 41 49 479** или на имејлове: kif@pks.rs и office@wb6cif.eu.

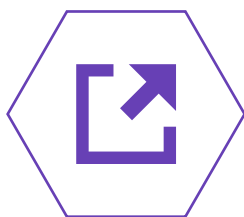

Савети за руководство компанија у погледу одговора на кризну ситуацију IFC

Пандемија вируса COVID-19 је пре свега здравствена криза. Она такође има и све већи утицај на глобалну економију, са краткорочним и дугорочним импликацијама по сваки привредни субјект. IFC је израдио низ докумената из области животне средине, друштва и корпоративног управљања (ESG) на тему реаговања у руковођења последицама COVID-19 кризе. Савете за руководство компанија у погледу одговора на кризну ситуацију можете преузети [ОВДЕ](#).

Остали документи су доступни [ОВДЕ](#).

Важни линкови

[Одлуке Владе Републике Србије](#)

[Информације Народне банке Србије](#)

[Министарство привреде](#)

[Министарство финансија](#)

[Фонд за развој](#)

Активности Службе за иновације

Седнице, конференције, сајмови, пословни сусрети, презентације, семинари

Прва радионица Клуба отворених иновација – „Припрема стартапа / малог привредног друштва за први круг инвестиционог капитала“

Прва радионица Клуба отворених иновација „Припрема стартапа / малог привредног друштва за први круг инвестиционог капитала“ одржана је онлајн 22. септембра 2020. године. Радионица је била намењена стартаповима / малим привредним друштвима да добију одговоре на питања шта је неопходно да се припреми инвестиција, шта је потребно да они организују, које метрике се очекују, шта инвеститори од њих желе и шта могу да очекују стартапови и мала привредна друштва од инвеститора. Предавање је организовано у сарадњи са *South Central Ventures (SCV)*, инвестиционим фондом који располаже буџетом од 40 милиона евра, намењеног фирмама у развоју. С канцеларијама у Београду, Загребу и Скопљу, *South Central Ventures* кроз *Enterprise Innovation Fund (ENIF)* фокусиран је на технолошке компаније на Балкану.

Corporate Innovation Conference 2020

ICT HUB из Београда организовао је први догађај у оквиру *Corporate Innovation Conference 2020* који се одржао онлајн 30. септембра 2020. године. У оквиру конференције одржани су панели на тему како водити иновације. Бројни стручњаци из области иновација држали су презентације и преносили своја искуства када је у питању прилагођавање, анализа и имплементација планираног у оквиру иновација, поготово у неизвесним временима пандемије вируса COVID-19. На посебној панел дискусији о вођству током COVID кризе – учињене грешке и научене лекције, говорили су представници: *Country General Manager Schneider Electric*, OTP банке у Србији и *Vip mobile & A1 Slovenia*.

Форум социјалних иновација

Смарт Колектив и Форум за одговорно пословање организовали су Форум социјалних иновација од 28. септембра до 2. октобра, који је био фокусиран на оснаживање социјалне економије и социјалних предузетника. Теме форума биле су социјално предузетништво, предузетничка филантропија и импакт инвестирање, омладинско предузетништво и одрживи развој, као и на који начин се могу реализовати иновације у области зелене енергије.

Одржани тренинзи у оквиру такмичења *Најбоља технолошка иновација 2020*

Од 24. до 29. августа 2020. године одржани су тренинзи „Pitch – тестирање резимеа“ и „Тестирање пословног модела из угла финансија“. Циљ тренинга је да се учесници оспособе да на квалитетан начин напишу своје иновативно пословање, као и структуру свог пословног модела. Такође, од 25. септембра до 1. октобра одржан је тренинг „Креативно решавање проблема“, чији је задатак да помогне учесницима да стекну нове вештине неопходне за успешно решавање проблема.

Друга радионица Клуба отворених иновација „Могућности укључивања великих и средњих компанија у стартап екосистем Србије“

Привредна комора Србије и *South Central Ventures* организују другу радионицу Клуба отворених иновација „Могућности укључивања великих и средњих компанија у стартап екосистем Србије“. Радионица је онлајн, 20. октобра од 10 часова. Компаније ће на другој радионици имати прилику да спознају како да буду део стартап екосистема, који су начини да се укључе, које су предности и мане стратешких партнерстава са стартаповима, акцелераторима, инкубаторима, фондовима, као и директним инвестицијама. Радионица намењена великим

и средњим компанијама је интензивна и практична једнодневна радионица која помаже овим привредним друштвима да добију одговоре на питања који су методи укључивања компанија, заједно с представљањем мера подршке развоју иновативне привреде које спроводи Влада Републике Србије, презентовање најбољих искустава великих компанија широм света, као и која су очекивања старт-апа у потенцијалном партнерству. *South Central Ventures* (SCV) је инвестициони фонд који располаже буџетом од 40 милиона евра намењеног фирмама у раној фази развоја. а канцеларијама у Београду, Загребу и Скопљу, *South Central Ventures* кроз *Enterprise Innovation Fund* (ENIF), фокусиран је на технолошке компаније на Балкану. Поред финансијске нуди и услугу менторинга младим компанијама у овом региону.

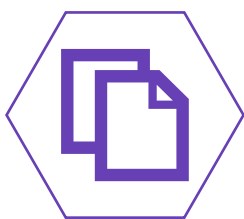
У сусрет јубилеју – 100 година Завода за интелектуалну својину

Сто година постојања и рада Завода за интелектуалну својину Републике Србије навршава се 15. новембра 2020. године. Завод настоји да унапреди свој рад и развија систем заштите интелектуалне својине у Србији у складу са потребама модерног друштва. Истовремено придаје велики значај развоју електронског пословања, тако да поред вођења административног поступка у електронском облику, од 2016. године подносиоци могу своје захтеве за признање права интелектуалне својине поднети и електронски. Увођење електронског пословања допринело је, између осталог, убрзању поступка за решавање по предметима за признање права индустријске својине. Ове године се навршава и десет година од оснивања Центра за едукацију и информисање Завода за интелектуалну својину. Током протекле деценије, Центар је за све заинтересоване кориснике одржао бројне обуке, пружао услуге за мала и средња предузећа, наступао на различитим сајмовима и организовао бројне догађаје чији је циљ подизање свести о значају интелектуалне својине у пословним активностима и у трансферу знања. Ове године Завод ће свој јубилеј обележити, поред осталог, и издавањем монографије „Сто година Завода за интелектуалну својину“, као и одржавањем онлајн конференције која ће моћи да се прати живом 17. новембра 2020. године. Ближе информације о праћењу конференције биће доступне неколико недеља пре одржавања.

За све додатне информације о пословању у земљи и иностранству, контактирајте са потенцијалним пословним партнерима, учешћу на конференцијама и сајмовима, учешћу у активностима ПКС контактирајте са **Службом за иновације ПКС** на број телефона **011 / 41 49 622** или на имејл: inovacije@pks.rs.

Вести

Влада и Привредна комора Србије отварају заједничку канцеларију у Јерусалиму

Влада и Привредна комора Србије, на основу потписаног споразума у Вашингтону, планирају отварање у Јерусалиму заједничке, државне канцеларије која ће се бавити развојем економске сарадње са Израелом, посебно у области иновација. За Србију су драгоцене искуства и смернице Израела као једне од најиновативнијих економија и водећих стартап и технолошких нација света, лидера у примени иновација у свим областима, од пољопривреде, преко индустрије, до здравства и спорта и великог извозника ИКТ услуга и високих технологија. За даљи развој српског иновационог екосистема посебно ће бити важна најбоља израелска пракса у оснивању, финансирању и развоју стартапова. Размена знања у области иновација и високих технологија, подршка развоју стартап компанија као и инвестиције у сектору прехранбене индустрије ради заједничког наступа на трећим тржиштима јесу области од великог значаја у сарадњи Израела и Србије. Наведено је да постоје велике могућности за сарадњу у области иновација, али и у сектору прехранбене индустрије, где се заједничким инвестицијама отварају велике могућности сарадње и извоза у земље с којима Србија има потписане споразуме о слободној трговини, што је важна област за даљи развој сарадње са израелским националним стартап центром *Start-up Nation* и највећим инвестиционим фондом *Jerusalem Ventur Partners (JVP)*. Најављена је посета делегације српских привредника из ових сектора Израелу.

Београдски универзитет задржао место међу 500 најбољих универзитета на свету

Боље позиционирање универзитета из Србије на Шангајској листи може се очекивати тек за пар година, јер ће тада бити видљиви резултати измене финансирања науке. У овогодишњем рангирању универзитета на Шангајској листи види се рад универзитета у претходних неколико година, те је веома важно што је Универзитет у Београду задржао позицију међу 500 најбољих. Држава је променила законски оквир у науци, основала Фонд за науку и увела конкуритивност код избора пројеката. Пласман на Шангајској листи гради се дугорочно и када је у питању рангирање конкуренција је све оштрија, тако да је данас међу 500 светских универзитета, чак 81 из Кине, док их је у рангирању у 2012. години било само 42. За Србију значајан простор за побољшање постоји у друштвено-хуманистичким наукама, где смо само у једној области – психологији, од њих укупно 14, међу најбољима, док је на пример Универзитет у Љубљани у чак осам међу најбољим.

Државни дата центар у Крагујевцу отвара врата и привредним субјектима

Канцеларија за ИТ и еУправу Владе Републике Србије упутила је позив свим привредним субјектима да искажу интересовање за закуп капацитета Државног дата центра у Крагујевцу намењеног комерцијалним корисницима и тиме обезбеде чување својих података по највишим техничким и безбедносним стандардима у региону. Државни дата центар у Крагујевцу, чија се изградња прве фазе ближи крају, има капацитет од приближно 1.200 рек ормана и пет пута је већи од Државног дата центра у Београду. Има два објекта површине од 14.000 квадратних метара. Сви заинтересовани привредни субјекти за смештање опреме под комерцијалним условима у Државном дата центру у Крагујевцу могу послати писмо заинтересованости на адресу Канцеларије за ИТ и еУправу: Немањина 11, Београд, односно на имејл kancelarija@ite.gov.rs. Додатне информације налазе се на веб-сајту [Канцеларије](#).

Научно-технолошки парк Чачак проглашен је за националног победника у оквиру европског такмичења *EEPA 2020*.

Научно-технолошки парк Чачак Европска комисија прогласила је националним победником у оквиру европског такмичења за промоцију предузетништва. *EEPA (European Enterprise Promotion Awards)* је иницијатива Европске комисије, која има циљ да препозна и награди изузетне примере подршке и промоције предузетништва. Европско признање победницима доноси видљивост и промоцију широм Европе и као позитиван пример инспирише друге да покрену свој посао. У првој фази такмичења, током јуна НТП Чачак послао је апликацију

која се односи на категорију „Улагање у предузетничке вештине“ и то преко пројекта „Регионални иновациони старт-ап центар“. Након проглашења националног представника прелази се у другу фазу која подразумева такмичење између националних представника европских земаља. Реализација Европског такмичења требало би да се одржи у новембру у Берлину.

Велики допринос научника из Србије истраживању у оквиру Европске организације за нуклеарна истраживања Церн

Група научника из Србије, чланова Винча тима, ангажованог на истраживањима у Церну, дизајнирала је електронске штампане плоче за „Тригер“ систем, којима ће се знатно убрзати обрада података. Дизајниране су и склапају се у Србији, и важан су допринос развоју Европске организације за нуклеарна истраживања Церн. Плоча је намењена за нову генерацију детектора, која ће бити инсталирана 2026. и која ће бити у стању да врши селекцију података при великој количини судара, који у овом тренутку нису могући с постојећом електроником, а који су важни, јер могу да укажу на постојање нових честица и дају информације о физичким процесима који су необјашњени. Све је део припреме за још сложеније подухвате у Церну, а удруживање знања и потенцијала какве имамо, омогућило је Србији да учествује у развоју овог експеримента. Електронске штампане плоче за Церн, за опрему највећих експеримената у свету, производе се у београдској компанији „Ирител“, што потврђује да Србија, уз изузетне научнике и истраживаче, има и капацитете за производњу на бази најновијих технологија.

Отворен Центар за иновације и дигитални развој компаније Хуавеј (HUAWEI) у Србији

У понедељак, 14. септембра 2020. године, у Београду је отворен Центар за иновације и дигитални развој компаније Хуавеј (*Huawei*). Отварање центра је доказ свеобухватног стратешког партнерства Србије и Кине које се непрекидно развија, те да је сарадња у свим областима довела до великих и плодних резултата, што је допринело економском развоју двеју земаља и конкретну корист грађанима.

Покренут пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Републици Србији

Реализација пројектних активности у оквиру пројекта Акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Србији (SAIGE) формално је почела 17. септембра. Министарство просвете, науке и технолошког развоја има улогу главног координатора SAIGE пројекта. Циљ пројекта је да се побољша релевантност и изврсност научних истраживања и подигне капацитет научноистраживачких организација, као и да се унапреди иновативно предузетништво и приступ изворима финансирања за раст компанија и да се допринесе расту и конкурентности српске економије. Имплементација пројекта реализоваће се кроз три компоненте, ослањајући се на досад остварене реформе у области науке, технолошког развоја и иновација. Компоненте обухватају: даљу реформу научноистраживачког сектора, подршку програма Фонда за науку с фокусом на промовисање веза између привредног и академског сектора, развој и унапређење сарадње са ЕУ, јачање Фонда за науку, у циљу обезбеђења његове одрживости, јачање вештина истраживача за приступ међународним могућностима финансирања, подизање капацитета научноистраживачких института и јачање сарадње са српском дијаспором. Компоненте обухватају и акцелерацију пословања кроз подршку Фонду за иновациону делатност, што укључује развој програма акцелерације предузећа, омогућавање техничке помоћи за иновативно предузетничко менторство за одабране компаније и програм бизнис анђела, а како би се омогућило даљи развој иновативних привредних друштава у раној фази развоја, као и оних у фази раста. Осим тога, пројекат обухвата и координацију, мониторинг и изградњу капацитета како би се осигурали и остварили ефекти имплементације овог пројекта.

ОТП група у потрази за стартап компанијама

Све до 23. октобра 2020. године, развијене стартап и скејлап компаније имају прилику да конкуришу на Четвртом међународном стартап програму ОТП групе, са било које локације. Успешну сарадњу подржаће руководиоци из света банкарства, ментори и реномирани специјалистички партнери. ОТП банка Србија и Војвођанска банка су учеснице овог програма. Програм је заснован на сарадњи: од дефинисања опсега пилот-пројекта па све до лансирања узајамно развијених решења уживо; одабране стартап компаније добијаће подршку групе стручњака и ментора из света банкарства. Кохортне компаније имаће прилику да присуствују вишеструким догађајима који подржавају међународно умрежавање и могу се представити реномираним националним и међународним корпорацијама, проширујући на тај начин своје могућности за развој пословања. Више информација можете преузети на веб-сајту: <https://otpstartup.com/>.

Индустријски парк „Михајло Пупин“ – пројекат од стратешког значаја

Вебинар посвећеном промоцији Индустријског парка „Михајло Пупин“ у Београду одржан је 25. септембра 2020. године, у организацији Привредне коморе Србије и кинеске грађевинске компаније *China Road & Bridge Corporation* (CRBC). Ово је пројекат од стратешког значаја за нашу земљу, који ће отворити врата домаћим, али и страним стручњацима из ИКТ индустрије, као и стартап иновационим компанијама. Поред стратешке сарадње с кинеским компанијама, које ће добити прилику да шире пословање, да отварају истраживачко-развојне центре у Србији и преносе своје знање из области иновација, од изузетне важности је и то што ће отварање индустријског парка допринети трансформацији српске економије, модернизацији и, пре свега, останку младих стручњака у земљи.

Отворен позив за доделу иновационих ваучера

Фонд за иновациону делатност расписао је 29. септембра 2020. године нови јавни позив за доделу иновационих ваучера намењених микро, малим и средњим предузећима са циљем коришћења услуга академског сектора, како би побољшали своје производе, процесе и услуге и тиме подигли ниво иновативности и конкурентности на тржишту. Иновационим ваучером финансира се до 60% укупних трошкова услуга, максимално до 800.000 динара, које пружа научноистраживачка организација за развој нових или побољшање постојећих производа, израду демонстрационог прототипа или различите видове испитивања. Једном подносиоцу пријаве могу бити одобрена највише два иновациона ваучера у максималном износу од 1.200.000,00 динара. Одобрени иновациони ваучер се мора искористити у року од шест месеци. [Јавни позив](#) је отворен све до утрошка опредељених средстава, а пријаве се подnose посредством [портала Фонда](#). Иновациони ваучери ће се додељивати по редоследу пристиглих пријава, у року од седам дана од дана достављања пријаве од стране предузећа. Финансирање кроз Програм иновационих ваучера усклађено је са [Стратегијом паметне специјализације](#).

Промоција два нова Мастер програма 4.0 – креативна индустрија

Влада Србије, Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Иницијатива „Дигитална Србија“ представили су 29. септембра 2020. године још два нова Мастер 4.0 програма – креативна индустрија који ће повезати свет технологије и свет уметности. Ови програми, настали кроз блиску сарадњу државних универзитета у Београду и Крагујевцу с једне стране и више од десет компанија с друге стране, образоваће кадар неопходан за даљи развој домаће индустрије видео-игара коју је глобална организација *Startup Genome* из Сан Франциска недавно други пут издвојила као један од два подсектора домаће дигиталне индустрије с највећим потенцијалом. Прошле године успешно су покренута четири мултидисциплинарна програма усмерена на спајање техничких и бизнис знања на универзитетима у Београду, Крагујевцу и Нишу.

На Електронском факултету у Нишу отворен простор за реализацију заједничких пројеката овог факултета и компаније НИС на пољу дигитализације

На Електронском факултету у Нишу отворен је 30. септембра 2020. године простор за реализацију заједничких пројеката овог факултета и компаније НИС на пољу дигитализације и нових технологија (*coworking* зона). Нафтна индустрија Србије подржала је набавку рачунарске опреме која ће допринети да професори и студенти Електронског факултета у Нишу имају још боље услове рада. Циљ сарадње стручњака из НИС-а и професора и студената с факултета је размена знања и повезивање бизнис сектора са академском заједницом како би се реализовали заједнички пројекти и створили нови производи на тржишту. Сарадњу с водећим факултетима у области дигитализације НИС је започео 2019. године са Електронским факултетом у Нишу, а наставио ове године успостављањем сарадње са Електротехничким факултетом Универзитета у Београду, као и са Факултетом техничких наука у Новом Саду.

За све додатне информације контактирајте са **Службом за иновације ПКС** на број телефона **011 / 41 49 622** или на имејл: inovacije@pks.rs.

CE знак – маске за лице као медицинско средство или лична заштитна опрема

Привредна комора Србије је током 2020. године израдила [Упутство](#) општег и информативног карактера које је намењено произвођачима маски за лице и других медицинских средстава и личне заштитне опреме, ради пласмана ових производа на домаће и на тржиште Европске уније. Упутство, поред инструкције произвођачима за *CE* означавање, указује и на то зашто је важно да се на почетку планирања и пројектовања производа тачно дефинише његова сврха, функција и намена, као и на то како пронаћи одговарајуће нотификовано тело у Европској унији.

Упутство помаже кориснику да утврди да ли је производ медицинско средство или лична заштитна опрема, а у зависности од тога која регулатива се на њега односи, којој класи припада, који се стандарди могу применити, који су поступци оцењивања усаглашености, као и како пронаћи одговарајуће нотификовано тело у Европској унији. Посебан одељак говори о случајевима када знак *CE* није неопходан, али и таква могућност предвиђа примену одговарајућих поступака и стандарда који су описани у овом Упутству.

Погодност овог документа јесте у томе што садржи директне линкове ка одговарајућим ЕУ директивама или уредбама, списковима релевантних стандарда, листама тела за оцењивање усаглашености, као и тумачења како правилно спровести цео поступак припреме производа – од пројектовања и планирања производње до израде техничког фајла, ЕУ декларације – за пласман на домаће или тржиште Европске уније.

На крају [Упутства](#) дато је пет најважнијих питања и одговора, као и детаљан списак коришћених извора података и информација.

За додатне информације контактирајте са **Центром за животну средину, техничке прописе, квалитет и друштвену одговорност ПКС** на број телефона **011 / 41 49 631** или на имејл: zivotnasredina@pks.rs.

PowerUP програм за унапређење пословања иновативних компанија

Привредна комора Србије и Коморски инвестициони форум (КИФ Западни Балкан 6) били су партнери у представљању *PowerUP* програма који је покренула Светска банка под финансијским покровитељством Европске уније, а у оквиру Програма за развој и иновације предузећа Западног Балкана (*WB EDIF*). Програм спроводи глобална консултантска компанија *Deloitte*.

На одржаном конкурс *PowerUP* програма за унапређење пословања иновативних компанија са подручја Западног Балкана пријавило се више од 400 малих, средњих и стартап компанија. Програм ће трајати до фебруара 2021. године, а намењен је иновативним компанијама које су у потражи за новим начинима унапређења пословног модела или су у процесу привлачења нових купаца и клијената и које су посвећене развијању пословних модела који обезбеђују наставак пословања и након пандемије COVID-19 изазване вирусом SARS-COV-2. Више од 200 компанија, које буду одабране за учешће у програму, добиће бесплатну професионалну подршку и обуку за даљи развој пословања, усмерену ка јачању отпорности на кризу услед пандемије и даљи развој пословања, као и на повећање способности привлачења инвестиција. Програм пружа значајно практично знање, ствара предуслове за остварење видљивих резултата у кратком року.

Компаније са најбољим учинком током програма биће позване да се у марту 2021. године такмиче у „*PowerUP* финалу“ Западног Балкана и том приликом представе своје пословање представницима инвеститора и пословним лидерима, док ће три најуспешније компаније добити „Награду за предузетничку изврност Западног Балкана“ за различите категорије, као и ексклузивну, прилагођену пословну саветодавну подршку локалних и регионалних стручњака из водеће светске консултантске компаније *Deloitte*.

Додатне информације пронаћи ћете на веб-сајту: www.deloitte.com/rs/powerup.

ЕБРД *Trade Ready* пружа бесплатне онлајн консултације МСПД извозницима и увозницима

Европска банка за обнову и развој (ЕБРД) позива привредна друштва која се баве извозним и увозним пословима да се пријаве за бесплатне онлајн консултације са стручним тимом за пословање малих и средњих привредних друштава (МСПД) са фокусом на финансирање извозних и увозних активности. Ова саветодавна подршка део је ЕБРД *Trade Ready* иницијативе, која је покренута 2018. године као одговор на два главна изазова са којима се многа српска привредна друштва сусрећу приликом покушаја да се интегришу у токове међународне трговине – приступ финансирању и пословном саветовању. За више информација посетите веб-сајт: www.ebrd.com/tradeready.

Онлајн састанак са консултантима траје око 50 минута, у оквиру којих привредна друштва представљају своје пословање и отварају питања на која желе да добију савет стручњака. Неке од могућих тема су: Финансирање инотрговања и смернице за коришћење инструмената за финансирање трговине; Спољнотрговински уговори; Смањење ризика у пословању са инопартнерима; Како да равноправно преговарате са пословним банкама; Развој Ваших капацитета и стручности кроз учешће у *Trade Ready* основним и напредним тренинзима; Како да приступите техничкој помоћи ЕБРД кроз програм Савети за мала предузећа. Ову врсту саветовања прошло је више од 50 МСПД, која су високо оценила подршку *Trade Ready* консултаната, посебно у вези са променама које је њиховом трговинском пословању донела пандемија COVID-19 изазвана вирусом SARS-COV-2. Консултације се организују сваког последњег петка у месецу, а можете се пријавити на имејл: dragana_roter@dai.com.

Примери добре праксе

Сребрна маска, домаћи иновативни производ, нови борац против COVID-19

На тржишту Србије ускоро ће се појавити нови производ, сребрна маска, настао као резултат повезивања, уз посредовање Привредне коморе Србије (ПКС), две домаће производне компаније „Колоида“ и „Галеника фармација“. Сребрна маска је произведена применом савремених нанотехнологија, при чему се јони сребра и зеолит путем ултразвучне јонизације трајно интегришу у тканину, а што представља додатни ниво заштите. Маске ће се производити у величинама за децу и одрасле, а биће доступне на тржишту до средине октобра.

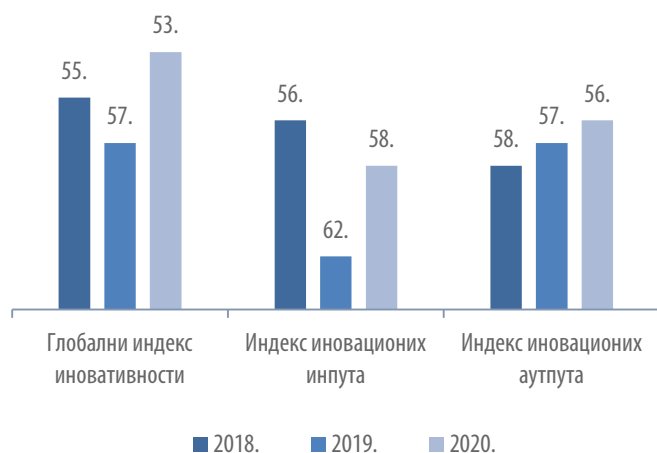
Показатељи у области иновација

Глобални индекс иновативности 2020.

Глобални индекс иновативности (ГИИ) је пројекат који је 2007. године установила Светска организација за интелектуалну својину (WIPO), који кроз компаративни приказ основних иновационих компоненти приказује степен и ниво развијености једне земље. Овај индекс обрађује седам области: институције, људски капитал и истраживање, инфраструктуру, софистицираност тржишта, софистицираност пословања, знање / технологију и креативни учинак.

Према новом извештају Глобалног индекса иновативности (ГИИ) 2020, објављеном почетком септембра 2020. године, Србија је рангирана на 53. месту са резултатом од 34,3, док је 2019. године међу 129 рангираних земаља била на 57. позицији са скором од 35,7. Глобални индекс иновација 2020. рангира економије из 131 земље, према њиховим иновационим капацитетима, кроз 80 веома детаљних улазних и излазних иновационих индикатора.

Ранг Србије у свету према иновативности,
2018–2020. године

Извор: Global Innovation Index Report 2020.

Остварени резултат Србије у иновативности,
2018–2020. године

Извор: Global Innovation Index Report 2020.

Овогодишњи Глобални индекс иновација приказује стање финансирања иновација кроз истраживање еволуције постојећих финансијских механизма, и указује на постојећи развој, као и на изазове који тек предстоје. Како се свет суочава са здравственом и економском кризом условљеном пандемијом вируса корона, а глобална јавност са нестрпљењем очекује иновативне нове третмане и вакцине, потреба за проценом финансирања иновација постала је хитнија него икад.

У 2020. години, Швајцарска је, већ десету годину заредом, најиновативнија земља на свету, а следе је Шведска, Сједињене Америчке Државе, Велика Британија и Холандија. Међу првих десет по први пут се нашао и Република Кореја. Извештај је укључио и рангирање иновативних и технолошких кластера: у топ 100 се налазе кластери из 26 економија света (САД, Кина, Немачка и Јапан држе водеће позиције), од којих је шест економија са средњим приходима.

Србија има високе оцене у четири од седам области GIИ: институције, људски капитал и истраживање, инфраструктура и знање / технологија, који су изнад просека за групу виших средњих прихода. Супротно томе, Србија постиже испод просека резултате за своју групу у три стуба: софистицираност тржишта, софистицираност пословања и креативни учинак. Најбоље је рангирана у области „Знање и технологије“, где се Србија попела за 7 позиција у односу на 2019. годину, те се нашао на 41. месту. У области „Инфраструктура“ напредовала је за 10 места, са 54. на 44. позицију у 2020. години. Значајан напредак се примећује и у првој области „Институције“, где перманентно бележи скок из године у годину, од 64. позиције у 2015. години до 45. позиције у 2020. години. Србија је најлошије рангирана у области „Развијеност / софистицираност тржишта“, тј. прилагођености српског тржишта развоју и успеху иновација, и у тој области нашао се на 101. месту.

Ранг Србије према областима индекса иновационих инпута, 2018–2020. године

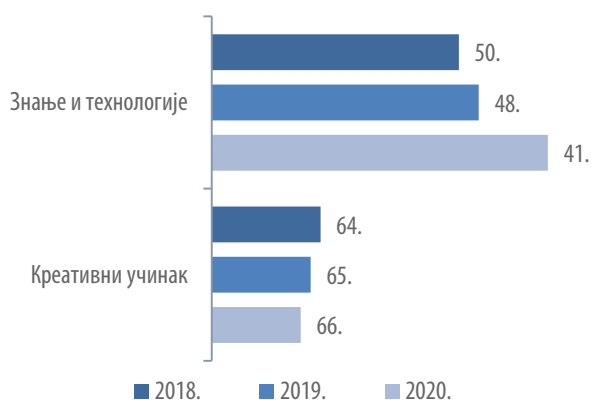
Извор: Global Innovation Index Report 2020.

Резултат Србије према областима индекса иновационих инпута, 2018–2020. године

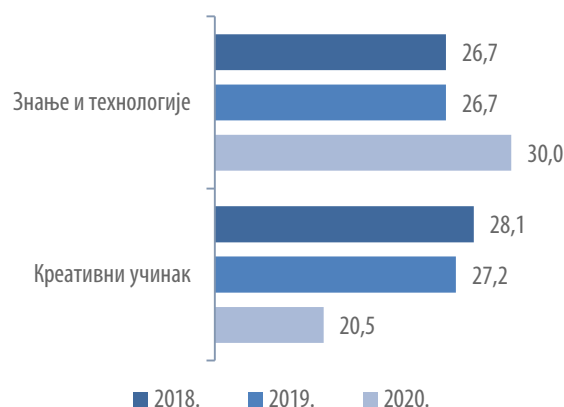
Извор: Global Innovation Index Report 2020.

Ранг Србије према областима индекса иновационих аутпута, 2018–2020. године

Извор: Global Innovation Index Report 2020.

Компоненте индекса иновационих аутпута, 2018–2020. године

Извор: Global Innovation Index Report 2020.

Профил Републике Србије према GII указује да су перформансе Србије у области иновација боље него што би се очекивало за земље са сличним бруто домаћим производом (БДП). У групи од 37 земаља са вишим средњим приходима Србија заузима 10. место, док је међу 39 европских земаља на 34. месту. Неки од индикатора у оквиру области „*Knowledge & technology outputs*“ у оквиру које је Србија остварила значајан напредак за 7 места су индикатори „*Knowledge impact*“ за 16 места и „*Knowledge diffusion*“ за 11 места. Ови индикатори одражавају број објављених научних чланака у односу на куповну моћ, као и извоз услуга у области информационих технологија у односу на укупан извоз. Такође, значајан напредак за пет места остварен је за индикатор извоза услуга у области културе и креативних индустрија по коме је Србија на 12. месту.

GII снаге и GII слабости за Србију налазе се у шест од седам GII области:

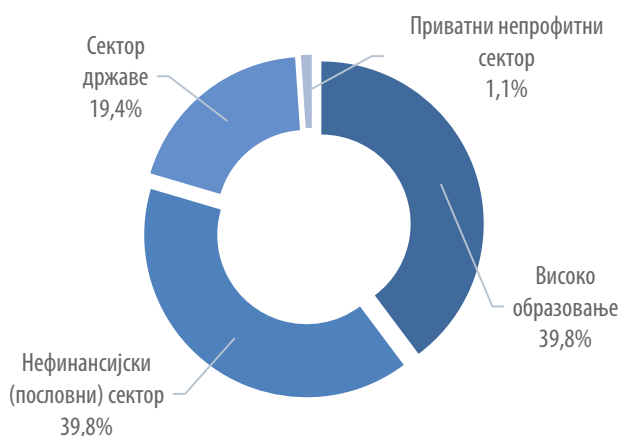
Област	СНАГЕ	СЛАБОСТИ
Институције	<ul style="list-style-type: none"> Цена отказа због вишка (1) 	-
Људски капитал и истраживање	<ul style="list-style-type: none"> Однос ученика и наставника (10) 	<ul style="list-style-type: none"> Државно финансирање / ученик (90) Глобалне компаније за истраживање и развој (42)
Инфраструктура	<ul style="list-style-type: none"> Еколошка одрживост (20) ISO 14001 еколошких сертификата (4) 	<ul style="list-style-type: none"> БДП / јединица потрошње енергије (101)
Софистицираност тржишта	-	<ul style="list-style-type: none"> Тржишна капитализација (72)
Софистицираност пословања	<ul style="list-style-type: none"> GERD који се финансирају из иностранства (17) Увоз ИКТ услуга (23) Нето прилив страних директних инвестиција (17) 	<ul style="list-style-type: none"> GERD које финансира предузеће (77) Стање развоја кластера (98) Увоз високе технологије (98) Таленат за истраживање (65)
Знање и технологије	<ul style="list-style-type: none"> Научни и технички чланци (7) Сертификат квалитета ISO 9001 (15) Извоз ИКТ услуга (12) 	<ul style="list-style-type: none"> Потрошња рачунарског софтвера (105)
Креативни учинак	<ul style="list-style-type: none"> Извоз културних и креативних услуга (12) 	<ul style="list-style-type: none"> Вредност глобалне робне марке (80)

„Глобални индекс иновативности 2020“ пронаћи ћете на сајту [Светске организације за интелектуалну својину \(WIPO\)](https://www.wipo.int/ipstats/innovations_index/en), а извештај за Србију можете да презмете [ОВДЕ](#).

Истраживање и развој

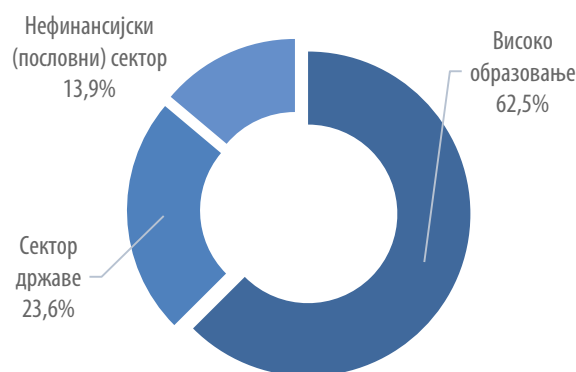
Према подацима РЗС, у 2018. години, од укупног броја организација које се баве истраживањем и развојем у Србији, по 39,8% је из нефинансијског (пословног) сектора и високог образовања, знатно мањи број организација присутан је у сектору државе (19,4%), док се у приватном непрофитном сектору налази 1,1% организација.

Структура организација које се баве истраживањем и развојем у Републици Србији, према секторима, у 2018. години

Извор: РЗС.

Структура запослених на пословима истраживања и развоја у Републици Србији, према секторима, у 2018. години

Извор: РЗС.

Око 35,5% свих организација у Републици Србији које се баве истраживањем и развојем је из области инжењеринга и технологије, 21,1% из области друштвених наука, 19,4% из области природних наука, а 9,7% и 8,2% из области пољопривредних и хуманистичких наука, респективно. Највећи број организација, њих 171, налази се у Београду и оне чине 61,3% укупног броја организација у Републици Србији.

Број организација које се баве истраживањем и развојем у Републици Србији, према научним областима, у 2018. години

Извор: РЗС.

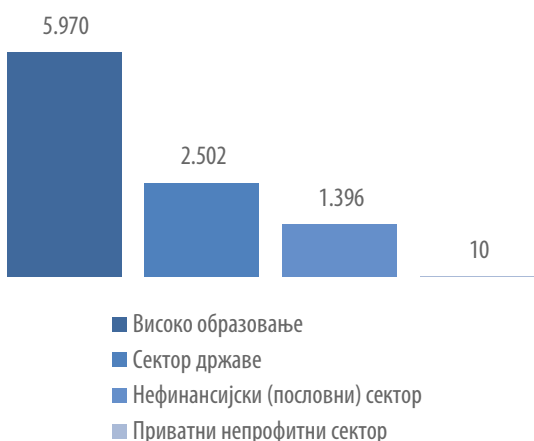
Број запослених на пословима истраживања и развоја, према научним областима, у 2018. години

Извор: РЗС.

Укупан број истраживачких радова, који укључују пројекте и студије, у Републици Србији у 2018. години износио је 9.878, од чега се 46,5% односи на фундаментална, 34,2% на примењена, а 19,3% на развојна истраживања. Секторски посматрано, 60,4% научних радова обрађено је у сектору високог образовања, 25,3% у сектору државе, а само 14,1% у нефинансијском, односно, пословном сектору. Посматрано по регионима земље, половина истраживачких радова је реализована у Београду, а око 28,0% у Војводини.

Број истраживачких радова (пројекти и студије), према секторима, у 2018. години

Извор: РЗС.

Број запослених на пословима истраживања и развоја, према занимањима, у 2018. години

Извор: РЗС.

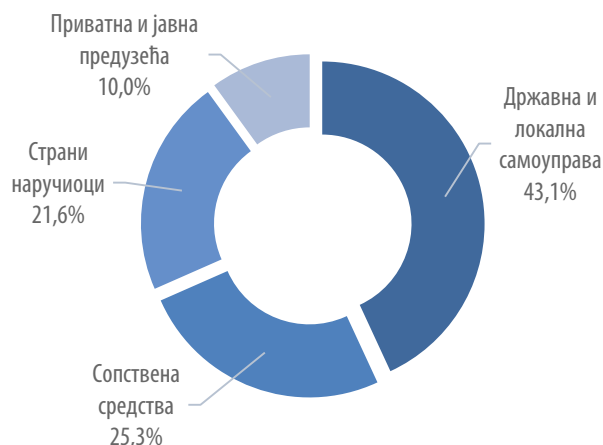
Укупна вредност научних радова у 2018. години износи 46,6 милијарди динара, највећу вредност имају примењени истраживачки радови (17,3 милијарди динара), док је расподела фундаменталних и развојних истраживања готово идентична. Научни радови урађени у београдском региону имају највећи удео у укупно креираној вредности научних радова Републике Србије (67,8%).

Истраживачки радови (пројекти и студије) у Републици Србији, према научним областима, у 2018. години

Извор: РЗС.

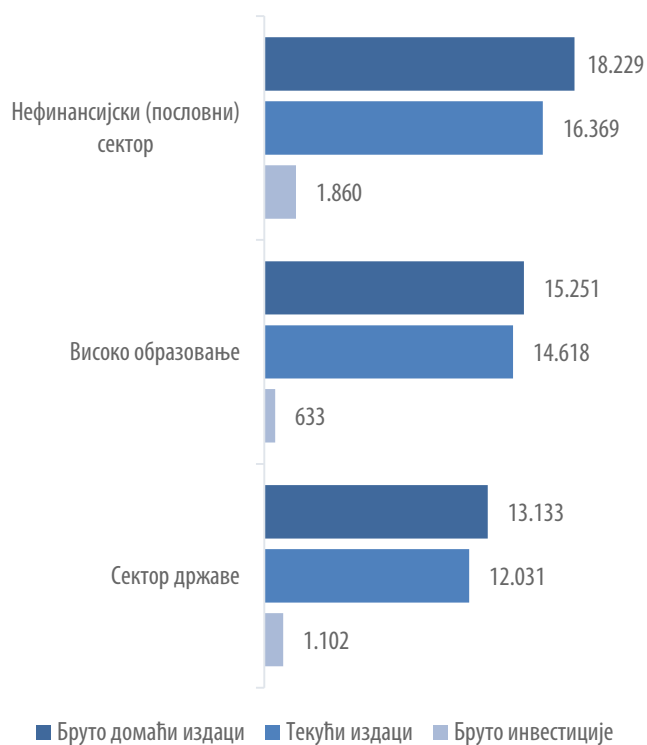
Структура извора средстава за истраживање и развој, у 2018. години

Извор: РЗС.

Највећи број организација изворе за финансирање истраживачких и развојних активности проналази у средствима државне и локалне самоуправе (43,1%). Четвртина организација финансира се из сопствених средстава, док је код петине случаја да су наручиоци истраживачких радова заправо страна лица. У само 10% случајева средства се набављају од приватних и јавних предузећа, а улога непрофитних институција у овим активности је практично занемарљива.

Издаци за истраживање и развој, према секторима, у 2018. години (у милионима RSD)

Извор: РЗС.

Издаци за истраживање и развој, према научним областима, у 2018. години (у милионима RSD)

Извор: РЗС.

Привредна активност - макроекономски осврт

Привредна активност Србије, мерена **стопом реалног раста бруто домаћег производа** у првом кварталу 2020. године, износила је 5,1%¹, уз остварену стабилност макроекономских индикатора (ниска и предвидива инфлација, опадајући јавни дуг и стабилност финансијског система). У првом кварталу настављени су трендови из друге половине претходне године: раст привредне активности, подстакнут значајним перформансама грађевинске индустрије, појединих категорија услужне делатности, као и обимни јавни радови и стране директне инвестиције. Иницијална пројекција раста привредне активности за 2020. годину износила је 4,0%². Међутим, крај првог и почетак другог квартала 2020. године обележила је тешка епидемиолошка ситуација проузрокована пандемијом COVID-19 изазвана вирусом SARS-COV-2, која је убрзо прерасла и у економску кризу, чиме је угрожена глобална стабилност, као и могућност достизања иницијалних пројекција постављених за 2020. годину.

Пандемија је у Србију, као и у већину европских земаља, стигла на самом завршетку првог квартала 2020. године, те се економски резултати остварени у овом тромесечју могу окарактерисати као очекивани и изнадпросечни. У целој Европи, као и у многим земљама света³, здравствена и економска криза имала је најјачи ефекат у другом кварталу текуће године, у којем је светска привреда била надомак економске катастрофе. Други квартал текуће године представља историјско тромесечје у којем су се десиле бројне, до тада незабележене, економске ситуације.⁴ Последицу кризне ситуације представљао је пораст цена злата и сребра, као мера најсигурније имовине у случају неизвесности, које су у кратком року забележиле рекордне вредности и налазиле су се на историјском максимуму. Према најновијем извештају ММФ-а, светску привреду очекује контракција од 4,4% у текућој години, а пројекције за еврозону су још песимистичније и износе -8,3%. Готово сви економисти сагласни су у оцени да светску привреду очекује значајна контракција, уз одређене благе корекције, што је још један показатељ велике глобалне неизвесности која влада у овој години.

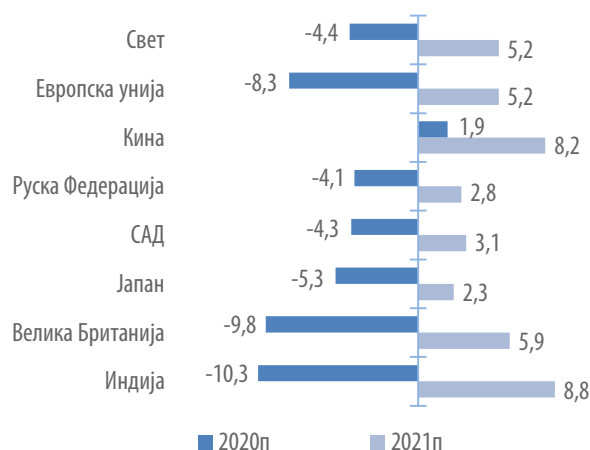
¹ Извор: Републички завод за статистику (РЗС).

² Извор: РЗС, Министарство финансија (Фискална стратегија за 2020. годину са пројекцијама за 2021. и 2022. годину).

³ Изузев Кине, у којој је пандемија кренула знатно раније.

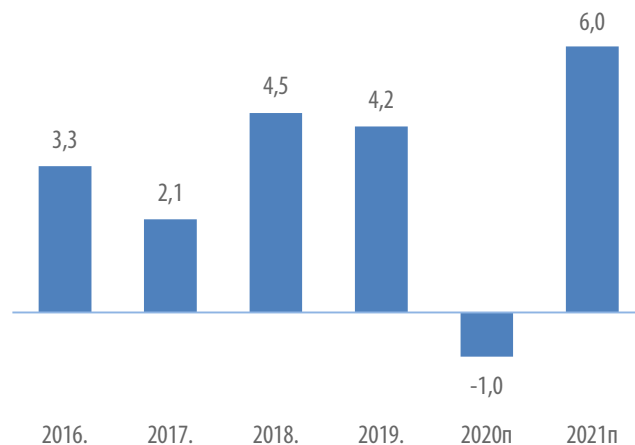
⁴ Светска привреда је забележила рекордне губитке изражене у практично свим економским показатељима (БДП, производња, незапосленост и др.), слом индекса на берзама, негативна цена нафте, пад каматних стопа, рекордне цене метала, итд. Велика Британија је ушла у рецесију, а најмоћније привреде Европе и света забележиле су у другом кварталу двоцифрене (рекордне) стопе пада привредне активности.

Пројекције раста / пада БДП водећих светских земаља за 2020. и 2021. годину (у %)

Извор: ММФ.

Реални раст БДП Републике Србије (у %)

Извор: РЗС, НБС пројекције за 2020. и 2021. годину.

Србија је у другом кварталу забележила пад **привредне активности** од 6,4%, што се у поређењу са земљама региона не може окарактерисати као лоша економска ситуација, јер привреда Србије нема изражену зависност од појединачних сектора индустрије и услуга. Самим тим и пад привредне активности није био израженији. Светска банка је у свом редовном извештају у јуну нагласила да је пројекција пада бруто домаћег производа Србије у 2020. години 2,5%, уз могућност минималног одступања у зависности од динамике успоравања привреде Србије. Ова пројекција се може окарактерисати као објективна⁵. Народна банка Србије знатно је оптимистичнија у својој процени: пад од 1% у 2020. години и раст од 6% у 2021. години. Терет кризе у највећој мери поднеће економски најразвијеније земље, попут САД и земаља Европске уније, тако да ће стање и развој домаће привреде зависити од развоја привредних активности главних трговинских партнера Србије. Основни и додатни пакети помоћи Народне банке Србије конструисани су тако да ублаже негативно дејство пандемије, али и да усмере привредну активност најпре ка стабилизацији, а потом и ка опоравку.

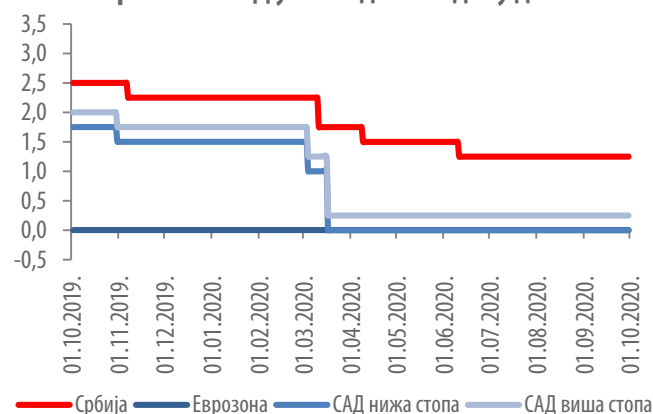
Референтна каматна стопа НБС на крају трећег тромесечја 2020. године износи 1,25%, што представља историјски низак ниво овог монетарног индикатора. Последња корекција извршена је за 25 базних поена у јуну, што је уједно и трећа корекција наниже овог индикатора од почетка године, али и од проглашења пандемије. Експанзивна монетарна политика НБС има за циљ да кроз политику „јефтиног новца“ ублажи последице и подстакне бржи опоравак привреде од пандемије.

Инфлација је у септембру 2020. године износила 1,8%, што је у оквиру циља НБС, који износи $3,0\% \pm 1,5$ п.п. Од почетка године инфлација је била најнижа за време интензивне борбе против пандемије, односно, током другог квартала, а као главни разлози издвајају се: пад цена енергената на глобалном нивоу, као и солидна снабдевеност домаћег тржишта робом широке потрошње. Народна банка Србије очекује да ће просечна инфлација у 2020. и 2021. години бити на доњој граници циља, односно 1,7% и 1,6%, респективно.

Према подацима Министарства финансија, у периоду јануар–август 2020. године забележен је **дефицит консолидованог буџета** од 339,9 милијарди динара, пре свега као последица раста јавних расхода, али и пада јавних прихода проузрокованих пандемијом вируса. Дефицит је значајно повећан у другом кварталу 2020. године (за 258,0 милијарди динара), док је у првом кварталу 2020. године и у прва два месеца трећег квартала износио 52,2 и 29,7 милијарди динара, респективно.

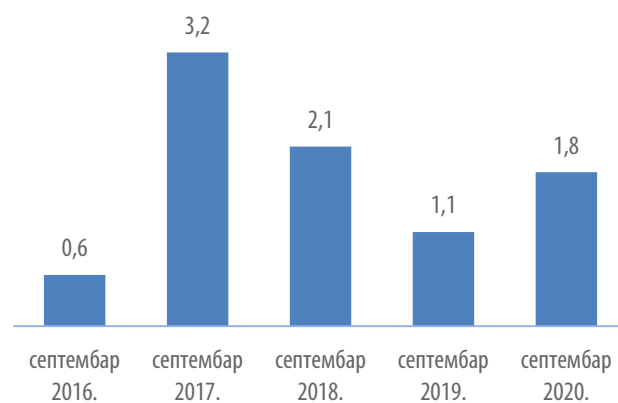
⁵ Процене других респектабилних међународних институција (ММФ, *Standard&Poor's* и др.) углавном су приближне, изузев ЕБРД чији аналитичари сматрају да ће пад привредне активности у Србији у 2020. години износити 3,5%.

Кретање референтних каматних стопа у Србији, еврозони и САД у последњих годину дана

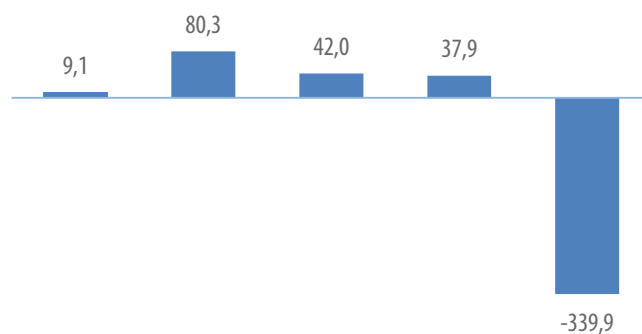
Извор: Bloomberg L.P.

Потрошачке цене (у %, у односу на исти месец претходне године)

Извор: РЗС.

Биланс консолидованог буџета Србије (у милијардама динара)

Извор: Министарство финансија.

На крају августа 2020. године **удео јавног дуга у БДП Србије** износи 56,7%, што представља повећање од 4,7 процентних поена у поређењу са стањем на крају фебруара, такође услед претходно наведених фактора. Ипак, програми економске подршке привреди у условима пандемије утицаће на значајан раст буџетског дефицита у текућој години, али и на раст јавног дуга. Министарство финансија је саопштило да и поред свих мера подршке, учешће јавног дуга у БДП-у неће прећи 60% (ниво Мастрихта).

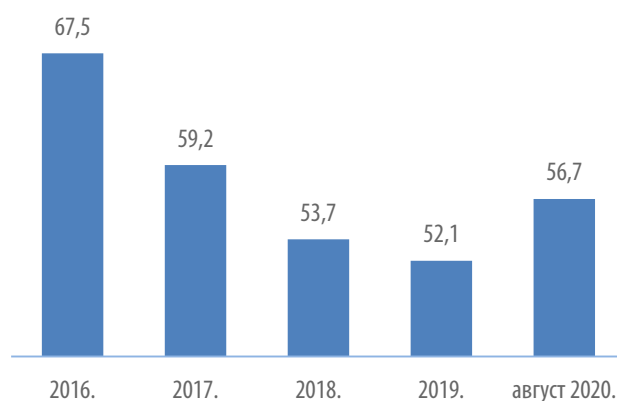
Индустријска производња у периоду јануар–август 2020. године смањена је за 0,7% у односу на исти период претходне године. У сектору снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизације остварен је пад индустријске производње од 2,6%, а у сектору прерађивачке индустрије за 0,7%. Раст производње забележен је само у сектору рударства и износи 3,2%. На пад производње у првих осам месеци највећи утицај имали су пад производње у априлу (-16,6%) и у мају (-9,3%), који су заправо последица интензивне борбе земље против пандемије. Упркос постојању вируса, у јуну и јулу забележен је благи раст који, уз раст производње од 4,2% у августу, указује на постепен опоравак, али и консолидацију овог индустријског показатеља. У наредним месецима треба очекивати сличан тренд у кретању индустријске производње, као и њен постепени опоравак од последица изазваних пандемијом⁶.

Агенција за процену кредитног рејтинга, *Standard and Poor`s*, која је крајем 2019. године повећала кредитни рејтинг Србије на „BB+“ са позитивним изгледом да у 2020. години дође до унапређења, половином јуна 2020. године га је потврдила. Међутим, услед ванредне здравствене и економске ситуације извршена је корекција изгледа (енг. outlook), са позитивног на стабилан. Агенција *Fitch Ratings* је крајем септембра потврдила кредитни рејтинг Србије на „BB+“ са стабилним изгледом да у текућој години дође до унапређења, као и агенција *Moody`s*, која је почетком септембра потврдила кредитни рејтинг Србије на „Ba3“ са позитивним изгледом.

Србија је у првих седам месеци 2020. године привукла нешто мање од 1,6 милијарди евра (међугодишњи пад од 29,4%) **страних директних инвестиција**. У сваком месецу у првој половини 2020. године забележен је нето прилив СДИ у вредности од 200 милиона евра, док су у јулу текуће године СДИ износиле 115,8 милиона евра, што указује на релативно стабилну динамику прилива СДИ у посматраном периоду упркос пандемији. Укупан нето прилив СДИ у првих седам месеци у потпуности је довољан за покриће дефицита текућег рачуна платног биланса (107,1%).

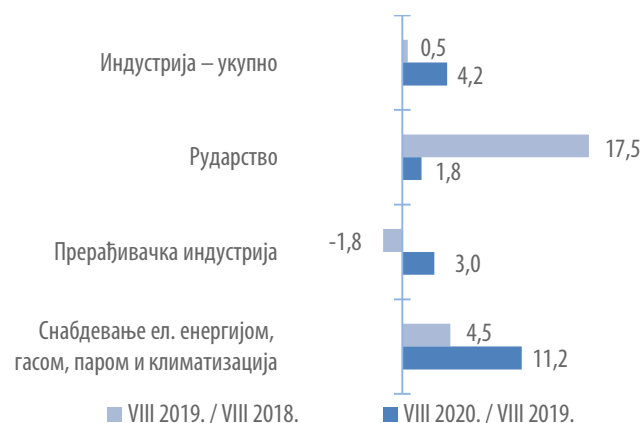
⁶ Под претпоставком да нових удара пандемије неће бити у наредном периоду.

Јавни дуг Србије (централни ниво државе, у % БДП)

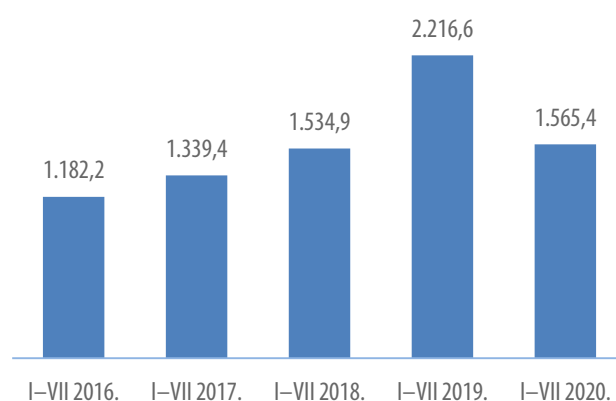
Извор: Министарство финансија.

Раст / пад индустријске производње (месец текуће у односу на месец претходне године), укупно и по секторима (у %)

Извор: РЗС.

Нето СДИ (у милионима евра)

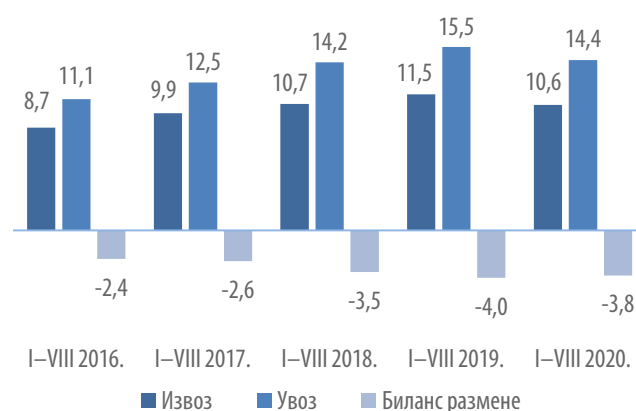
Извор: НБС.

Укупна **спољнотрговинска робна размена** Србије у периоду јануар–август 2020. године износила је 25,1 милијарди евра, што представља пад од 7,0% у односу на исти период прошле године. Извезено је робе у вредности 10,6 милијарди евра, што представља смањење од 7,6%, док је увоз робе износио 14,5 милијарди евра, уз остварени међугодишњи пад од 6,5%. Дефицит робне размене износи око 3,8 милијарди евра, што је смањење од 3,2% у поређењу са истим периодом претходне године, док је покривеност увоза извозом смањена за 0,9 п.п. и износи 73,4%. Висок дефицит је последица чињенице да привредни раст у значајној мери зависи од увоза материјала и производа за потребе инвестиционе активности и потрошње као компоненти бруто домаћег производа, релативно јаког динара у односу на кључне валуте, али и набавке медицинских средстава и опреме за време пандемије.

Србија је у првих седам месеци 2020. године забележила **рекордан суфицит у трговини услугама** од 653,9 милиона евра уз међугодишњи пораст за 36,9%, што показује независност овог сектора од утицаја пандемије, као и његов прогресивни развој у првом делу године. Највећи допринос оствареном суфициту сектора услуга дале су ИКТ услуге, чији је трговински биланс размене позитиван и износи 511,3 милиона евра. Такође, значајан допринос расту суфицита остварен је захваљујући услугама професионалног и менаџерског саветовања које су у поменутом периоду забележиле суфицит у вредности 226,4 милиона евра. Укупан извоз сектора услуга у првих седам месеци 2020. године износио је 3,4 милијарде евра, а најзначајнија извозна тржишта су: Немачка 11,2%, САД 10,8%, Велика Британија 8,6%, Швајцарска 6,7%, Аустрија 4,3% и Италија 4,3%.

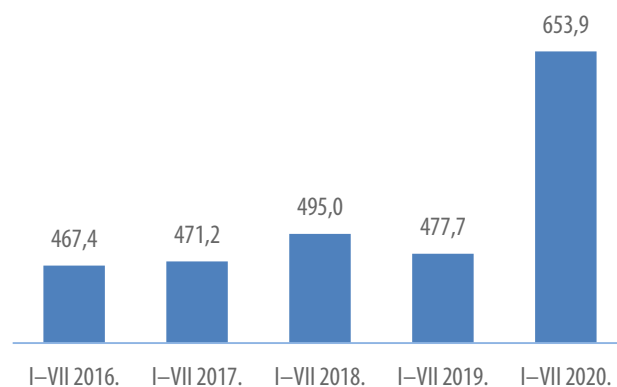
Дефицит текућег рачуна платног биланса, према подацима НБС, у периоду јануар–јул 2020. године износио је нешто мање од 1,5 милијарди евра, што представља смањење од 18,3% у поређењу са истим периодом претходне године. Од укупне вредности дефицита текућег рачуна за првих седам месеци 2020. године, половина је реализована током другог квартала текуће године, када је дефицит повећан за 641,3 милиона евра. НБС очекује смањење текућег дефицита на крају 2020. године на 5,0% БДП-а. Последњих година текући дефицит био је вођен инвестиционим циклусом и високим растом увоза опреме. Кључни фактори смањења текућег дефицита у 2020. години биће пад домаће тражње, ниже цене нафте и отпорност извоза услед његове структуре и диверсификације и инвестиције у извозне индустрије из претходног периода. У 2019. години, текући дефицит износио је 6,9% БДП-а, услед раста учешћа инвестиција у БДП-у. Од 2015. године текући дефицит Србије у потпуности је покривен нето СДИ, а наставак овог тренда очекујемо и у наредном периоду.

Спољнотрговинска робна размена
(у милијардама евра)

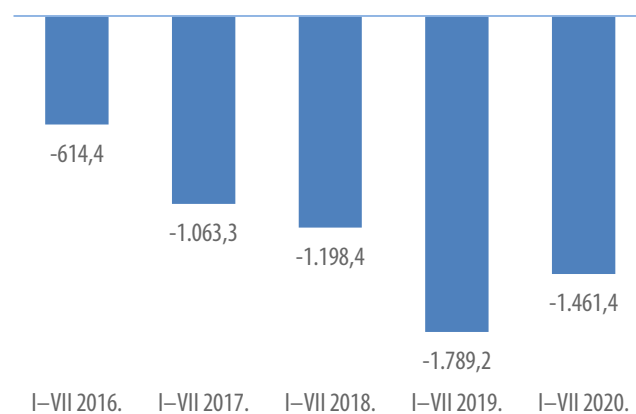
Извор: РЗС.

Суфицит у размени услуга
(у милионима евра)

Извор: НБС.

Текући рачун платног биланса Републике Србије
(у милионима евра)

Извор: НБС.

Према Анкети о радној снази, у другом кварталу 2020. године број запослених износио је 2,8 милиона (за 33,2 хиљаде мање у односу на први квартал), док је регистровано 222,9 хиљада незапослених (за 87,4 хиљаде мање у поређењу са првим кварталом). Такође, број лица која се налазе у неактивном статусу већи је за 113,1 хиљаду у поређењу са првим кварталом текуће године. **Стопа запослености** популације старости 15 и више година у другом кварталу износила је 48,2%, а **стопа незапослености** 7,3%. Мере економске подршке Владе Републике Србије значајно су допринеле да се одржи ликвидност приватног сектора, као и да се очува запосленост, с тим да реалан ефекат утицаја вируса на тржиште рада треба анализирати по престанку дејства указане помоћи државе.⁷

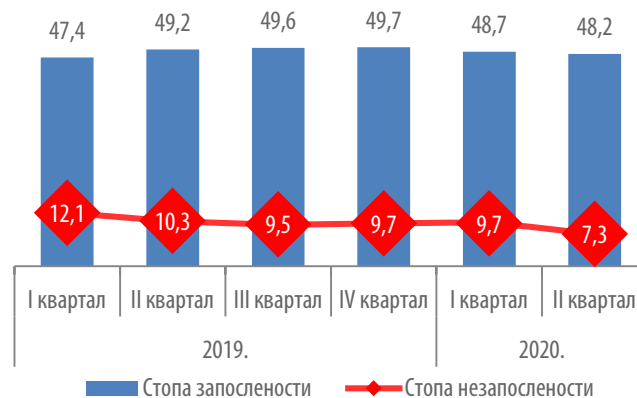
Просечна бруто зарада, обрачуната у периоду јануар–јул 2020. године, износила је 82.003 динара, док је **просечна нето зарада** износила 59.339 динара. У односу на исти период претходне године, бруто зарада је реално већа за 7,9%, а нето зарада за 7,7%, док су номинално расле 9,5% и 9,3%, респективно. Посматрано по месецима, у наведеном периоду просечна бруто зарада била је највиша у последњем посматраном месецу, када је износила 83.016 динара, док је у поређењу с јулом 2019. године, номинално већа за 9,2%, а реално за 7,1%. Просечна нето зарада у јулу 2020. године износила је 60.029 динара и номинално је већа за 9,1%, односно за 7,0% реално. Уједно, медијална нето зарада за јул 2020. године износи 45.736 динара, што значи да је 50% запослених остварило зараду мању од наведеног износа.

Према подацима Народне банке Србије, **домаћа кредитна активност** наставила је у 2020. години да бележи двоцифрене међугодишње стопе раста захваљујући изнадпросечној реализацији кредита у првом кварталу, ефектима мораторијума, а од маја позитиван допринос пружају и кредити из гарантне шеме НБС. Укупни домаћи кредити у јулу забележили су међугодишњи раст од 13,6%, при чему је структура кредита остала повољна са аспекта доприноса расту економске активности. Инвестициони кредити су већ годину дана најзаступљенија категорија кредита (са учешћем од 44,1% у јулу), а следе их кредити за обртна средства (са учешћем од 41,6% у јулу). Захваљујући мерама НБС, очувана је и додатно ојачана стабилност банкарског сектора у Србији, а смањен је удео проблематичних кредита у укупним кредитима на 3,6%⁸ (јул 2020. године). Раст кредитне активности очекује се и у наредном периоду, као резултат досадашњег ублажавања монетарне политике НБС, ниских каматних стопа у зони евра, међубанкарске конкуренције, кредита из гарантне шеме и смањења NPL-а. Након првог пакета мера, НБС је дефинисала и „Додатни пакет мера“ економске подршке који се састојао из: уплате

⁷ Под претпоставком да нових удара пандемије неће бити у наредном периоду.

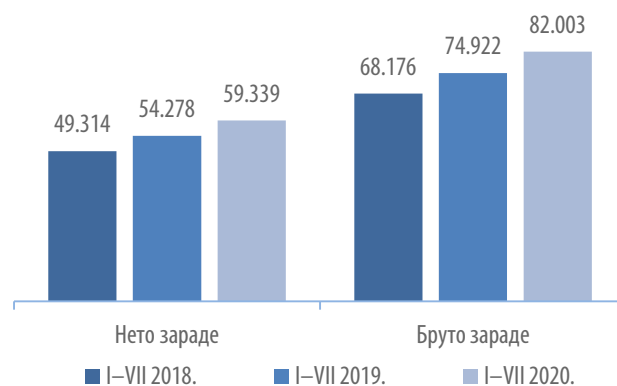
⁸ Овај показатељ је на крају 2016. године износио 17,0%, што је смањење од 13 п.п.

Кретање стопе запослености / незапослености становништва старости 15 и више година, према Анкети о радној снази (у %)

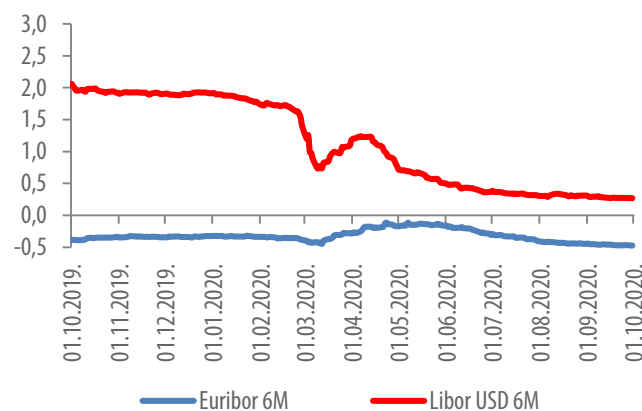
Извор: РЗС.

Нето и бруто просечне зараде (у динарима)

Извор: РЗС.

Кретање каматних стопа у последњих годину дана

Извор: Bloomberg L.P.

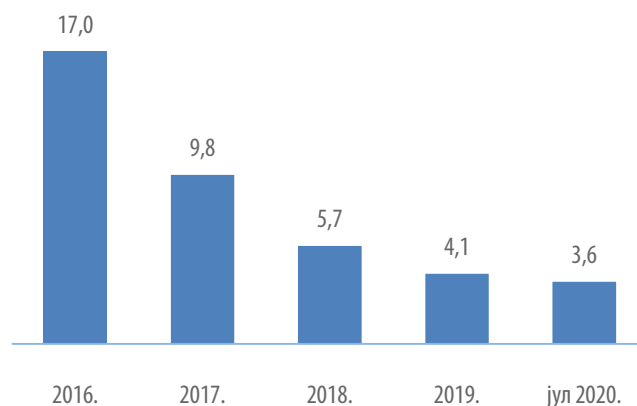
помоћи у висини од 60% минималне зараде предузетницима и микро, малим и средњим привредним друштвима, одлагања плаћања пореза и доприноса за један месец, као и мораторијума на кредите на додатна два месеца (јул и август).

Динар је, као национална валута, у периоду јануар–септембар 2020. године чврсто задржао своју вредност у односу на евро, чиме је остао једна од најстабилнијих валута у свету. **Просечан девизни курс** износио је 117,5779 динара за један евро.

Динар је једна од ретких валута у свету које су за време пандемије задржале своју вредност према евра, док је блага депресијација забележена код скоро свих националних валута земаља Централне и Источне Европе⁹. С друге стране, повећана неизвесност на светском тржишту, изражена у виду политичких (тензије на релацији САД–Кина), економских (нафтна криза, пад америчких приноса, раст цене злата и сребра и др.), као и здравствених ризика (ескалација пандемије у САД и најразвијенијим чланицама Европске уније), утицали су на осетну депресијацију долара у односу на главне светске валуте, а последично овакав ефекат се пренео и на однос долара према динару. У првих девет месеци текуће године просечан курс износи 104,5574 динара за један амерички долар¹⁰.

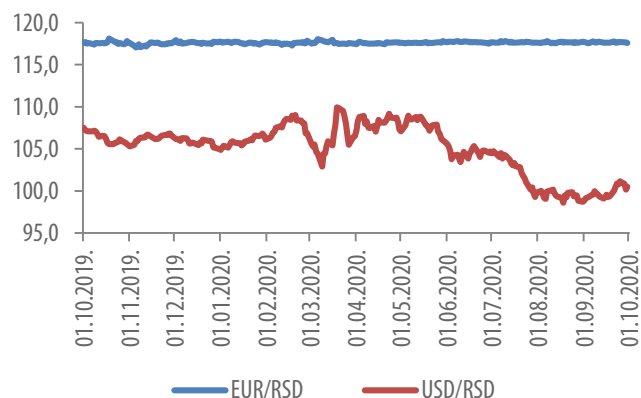
Народна банка Србије наставља политику интервенција на девизном тржишту, како би спречила веће дневне осцилације националне валуте. Такође, очекује се да курс динара према евра остане стабилан у наредном периоду, без обзира на негативне последице пандемије.

Удео ненаплативих кредита (NPL) у укупним кредитима (у %)

Извор: НБС.

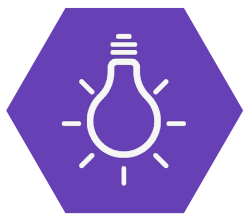
Кретање девизних курсева у последњих годину дана

Извор: Bloomberg L.P.

⁹ Пад вредности домаћих валута до 5%.

¹⁰ Само у периоду август–септембар 2020. године просечан курс је био 99,5493 динара за један амерички долар.

Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе

Прописи објављени у претходном периоду

Примена новог Закона о јавним набавкама („Службени гласник Републике Србије“, бр. 91/2019 од 24. децембра 2019) почела је од 1. јула 2020. године. Нови Закон о јавним набавкама садржи нови поступак јавне набавке – партнерство за иновације на основу којег је могуће спровести јавну набавку за иновативна добра, услуге или радове.

За додатне информације о осталим регулативама и иницијативама ПКС у области иновација контактирајте са **Службом за иновације ПКС** на број телефона **011 / 41 49 622** или на имејл: inovacije@pks.rs.

Преглед накнада и такси у области заштите животне средине

У условима тржишне привреде, заштита животне средине постиже се позитивним превентивним деловањем загађивача, посебно у делу смањења, односно спречавања загађивања, као и одговорним деловањем друштвене заједнице (локалне и регионалне). У Србији је у последњих неколико година изграђен нормативни систем захватања прихода од коришћења природних добара, применом начела корисник плаћа, као и мера за дестимулисање негативних утицаја на животну средину, применом начела загађивач плаћа.

За остваривање циљева политике заштите животне средине у Републици Србији законским и подзаконским актима, као један од извора финансирања, предвиђена су и средства наплаћена по основу накнада и такси. Као таква, она представљају приход Зеленог фонда, Покрајинског и локалног буџетског фонда за заштиту животне средине и чине доминантан извор финансирања животне средине. Са друге стране, накнаде и таксе у области заштите животне средине за привредне субјекте, као обвезнике плаћања накнаде, често представљају не мало финансијско оптерећење. Међутим, када се узме у обзир значај превенције и заштите здравља људи, уз очување природних ресурса и животне средине, ова средства представљају значајан инвестициони потенцијал да се одговори на потребе, проблеме и циљеве заштите животне средине.

До усвајања Закона о накнадама за коришћење јавних добара¹, који је донела Народна скупштина Републике Србије почетком децембра 2018. године, у области заштите животне средине плаћало се укупно девет врста накнада. Једна од слабости оваквог система финансирања се управо односила на непостојање јединственог закона којим су обухваћене све накнаде. Новим законским решењем, за област заштите животне средине, чланови 99–164. предметног закона регулишу прописивање накнада и то:

1. Накнада за коришћење рибарског подручја;
2. Накнада за коришћење заштићеног подручја;
3. Накнада за сакупљање, коришћење и промет врста дивље флоре, фауне и гљива;
4. Накнада за загађивање животне средине;

¹ Закон о накнадама за коришћење јавних добара (Сл. гласник РС бр. 95/18, 49/19) – Основни текст на снази од 16.12.2018, у примени од 01.01.2019.

5. Накнада за заштиту и унапређивање животне средине;
6. Накнада за производе који после употребе постају посебни токови отпада;
7. Накнада за амбалажу или упакован производ;
8. Накнада за загађивање вода.

Законско решење, које је у примени од 1. јануара 2019. године, осим одредаба из чланова 154–164. овог закона који се примењује од 1. јануара 2020. године, треба да отклони неправилности досадашњег система финансирања, барем у делу јединственог обухвата накнада, чиме би наплата била поједностављена и транспарентна, а сам систем ефикасније функционисао.

Полазећи од значаја које финансирање у заштиту животне средине има, као и обавеза привреде које проистичу из тога, сачињен је документ под називом „[Преглед накнада и такси у области заштите животне средине](#)“, а који представља извод из Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС“ бр. 95/18, 49/19, 86/19).

За додатне информације контактирајте са **Центром за животну средину, техничке прописе, квалитет и друштвену одговорност ПКС** на број телефона **011 / 41 49 631** или на имејл: zivotnasredina@pks.rs.

У фокусу

Инвестициони фонд *South Central Ventures*

South Central Ventures је инвестициони фонд који располаже буџетом од 40 милиона евра, намењеном фирмама у раној фази развоја. С канцеларијама у Београду, Загребу и Скопљу, *South Central Ventures* кроз *Enterprise Innovation Fund (ENIF)*, фокусиран је на технолошке компаније на Балкану. Поред финансијске, нуди и услугу менторинга младим компанијама у овом региону. Током четири године *South Central Ventures* је инвестирао у 15 српских технолошких компанија.

Назив компаније	Веб-сајт	Опис компаније	Година SCV инвестиције
<i>Dry Tools / Alchemy Cloud</i>	www.alchemy.cloud	Софтвер за пројектни менаџмент, аутоматизацију и CRM за хемијску индустрију.	2016.
<i>City Expert</i>	www.cityexpert.rs	Дигитална агенција и платформа за некретнине.	2016.
<i>Work Puls</i>	www.workpuls.com	Производ базиран на <i>cloud</i> технологији који прати време рада запослених на рачунару.	2016.
<i>Cube</i>	www.cubeteam.com	Софтвер који доставља пословне податке о компанијама како би помогао клијентима да повећају профит и смање ризик приликом доношења пословних одлука.	2017.
<i>Virtus Vita</i>	www.booknowmed.com	Платформа која повезује кориснике медицинских услуга с мрежом болница и клиника широм света.	2017.
<i>Hunch Insights</i>	www.hunchads.com	Софтвер који омогућава да реклама која стигне до крајњег корисника буде реклама на правом месту у право време и за правог корисника, а да процес израде и поставке те рекламе буде аутоматизован.	2017.
<i>Trade Core</i>	www.tradecore.com	<i>Trade Core</i> је београдски <i>fintech startup</i> који развија посебну платформу и алате прилагођене за учеснике на глобалном тржишту капитала и компаније.	2017.
<i>Content Insights</i>	www.contentinsights.com	<i>Content Insights</i> има мисију да омогући новинарским редакцијама да сачувају интегритет у дигиталном добу уз помоћ напредног аналитичког решења.	2018.
<i>ConveyIQ / Entelo</i>	www.entelo.com	Софтвер за комуникацију с потенцијалним запосленима и аутоматизацију процеса запошљавања за велике компаније.	2018.

<i>Agremo</i>	www.agremo.com	<i>Agremo</i> је развио напредну AI платформу која пољопривредницима омогућава анализу поља и садница употребом фотографија са дрона.	2018.
<i>Daktilograf</i>	www.daktilograf.me	<i>Daktilograf</i> је платформа која тренутно претвара говор у текст, с фокусом на јужнословенске језике.	2018.
<i>Molo</i>	www.getmolo.com	<i>Molo</i> је софтвер платформа за бродске марине.	2019.
<i>Lean Pay</i>	www.leanpay.si	<i>Fintech</i> апликација помаже корисницима да на каси добију инстант кредит и на рате плате обављену куповину.	2019.
<i>Videobolt</i>	www.videobolt.net	<i>Videobolt</i> је платформа за креирање видео-материјала за различите канале.	2019.

Поред тога, *South Central Ventures* је члан Савета за сарадњу науке и привреде, као и Клуба отворених иновација при Привредној комори Србије и учествовао је у организацији прве две радионице. Прва онлајн радионица „Припрема старт-апа / малог привредног друштва за први круг инвестиционог капитала“ одржана је 22. септембра 2020. године. Предавање је одржао Пеђа Предин, инвестициони менаџер у *South Central Ventures*. Друга радионица „Могућности укључивања великих и средњих компанија у старт-ап екосистем Србије“ планирана је за 20. октобар.

НАЈБОЉА ТЕХНОЛОШКА ИНОВАЦИЈА

Спој иновативности и предузетништва је рецепт за конкурентност како појединаца тако и предузећа, универзитета, државе. Такмичење за најбољу технолошку иновацију је настало 2005. године управо на основу идеје и жеље да промовише предузетнички дух међу истраживачима, студентима, иноваторима, креативним појединцима, тимовима и привредним друштвима, а пре свега онима који ће својом делатношћу допринети да се привредни живот Србије брже трансформише ка економији заснованој на знању. Такмичење организује Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије у сарадњи са: Технолошко-металуршким факултетом из Београда, Факултетом техничких наука из Новог Сада, Привредном комором Србије и Радиотелевизијом Србије и Војводине.

Такмичење за најбољу технолошку иновацију у Републици Србији шеснаесту годину заредом ради на оспособљавању такмичарских тимова кроз тренинге из области пословања да:

- своје иновације изнесу на тржиште, или
- да за своје иновације отварају нова тржишта.

На овогодишње такмичење пријавило се укупно 82 тима. Најбројније су иновације из области информационих технологија чак 15%, а следе оне из пољопривреде и прехране (11%) и медицине (10%). Пријављени тимови долазе из 26 градова Србије, као и из шест градова Републике Српске. Пројектне активности су почеле већ у петак, 22. маја, припремом за техничке рецензије, које су планиране за прву недељу јуна. Због специфичних околности у вези с пандемијом, ове године је поново отворена категорија Иновативне идеје, за коју су тимови могли да се пријаве до 15. јуна 2020. године.

Победник такмичења НАЈБОЉА ТЕХНОЛОШКА ИНОВАЦИЈА 2019.

НТИ2019 победнички тим УНИТРИХ, са Института за примену нуклеарне енергије из Београда, развио је иновацију *Trichinella c-ELISA test*, намењен детекцији инфекције *Trichinella spp.* код људи и животиња. Примена овог иновативног *Trichinella c-ELISA* теста омогућава:

- потпуно поуздану детекцију инфекције (трихинелозе) са 100% сензитивности и специфичности;
- поуздан тест у свим фазама инфекције, као и у случају инфекција с више паразита;
- једини универзалан тест на глобалном тржишту применљив код људи и животиња;
- бржи и једноставнији од свих постојећих ELISA тестова.

Од марта 2020. године радили су на развоју домаћег елиза теста који се сада користи за откривање присуство антитела на вирус COVID-19 код становништва.

Кампања *Моја прва плата*

У организацији Владе Републике Србије и Привредне коморе Србије, током августа 2020. године, одржана је кампања *Моја прва плата* са циљем представљања **Програма за подстицање запошљавања младих и решавање проблема недостатка кадра у привреди**. Према *Програму*, 10.000 младих са стеченим средњим и високим образовањем, до навршених 30 година живота, без радног искуства, треба да се оспособи за самостални рад на конкретним пословима. Средства за исплату накнада, током периода оспособљавања за рад, обезбеђује Министарство финансија. Такође, у складу са Законом, предвиђени су доприноси за случај повреде на раду и професионалне болести. Оспособљавање за рад траје девет месеци.

Више информација пронаћи ћете на порталу www.mojaprva plata.gov.rs.

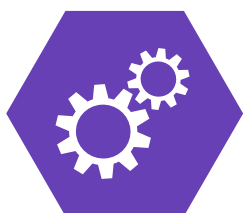

Запослени по мери Вашег бизниса

У оквиру осмогодишњег партнерског пројекта влада Швајцарске и Србије **Знањем до посла (E2E)**, осмишљеног да створи предуслове за брже запошљавање младих, објављен је нови позив за послодавце **Запослени по мери Вашег бизниса**. У оквиру овог позива обезбеђена је финансијска и техничка подршка послодавцима из циљних локација за организовање обука на радном месту за младе који траже запослење, чиме је олакшан процес избора, обуке и запошљавања нових лица (окрузи: Рашки, Расински, Пиротски, Нишавски, Поморавски, Зајечарски, Мачвански, Шумадијски и Моравички, уз могућност разматрања пријава и са других територија).

Послодавци, заинтересовани за организовање обуке на радном месту, позивају се да поднесу пријавни формулар на платформи **SmartME** или контактирају једног од локалних партнера пројекта (у Крагујевцу, Крушевцу, Новом Пазару, Пироту и Књажевцу), користећи податке за контакт који се налазе на веб-страници пројекта. Пријаве заинтересованих послодаваца оцењују се месечно и прихватају до утрошка расположивих средстава, а најкасније до 31. марта 2021. године. Смернице за подносиоце и формулари за пријављивање могу се преузети на веб-страници *E2E* пројекта (**позив за послодавце**).

Подршка привреди

Подршка пословању привреде

Порески подстицаји

Трошкови истраживања и развоја

Према члану 22г „Закона о порезу на добит“ дозвољено је признавање трошкова истраживања и развоја у пореском билансу у двоструком износу: Као расход у пореском билансу обвезника могу се признати, у двоструко увећаном износу, трошкови који су непосредно повезани са истраживањем и развојем које обвезник обавља у Републици. Истраживањем се сматра оригинално или планирано истраживање предузето у циљу стицања новог научног или техничког знања и разумевања, а развојем примена резултата истраживања или примена другог научног достигнућа или дизајна производње нових значајно побољшаних материјала, уређаја, производа, процеса, система или услуга пре приступања комерцијалној производњи или коришћењу.

Улагање у иновативно привредно друштво

Према члану 50ј „Закона о порезу на добит“ обвезнику који се не може сматрати новооснованим привредним друштвом које обавља иновациону делатност, а који изврши улагање у капитал новооснованог привредног друштва које обавља иновациону делатност, признаје се **право на порески кредит у висини од 30% извршеног улагања**. Обвезник може да користи порески кредит у првом наредном пореском периоду који следи периоду у коме је испуњен услов, а неискоришћени део пореског кредита може се пренети на рачун пореза на добит из будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година. Највиши износ пореског кредита који се може признати појединачном пореском обвезнику по основу улагања у капитал једног новооснованог привредног друштва које обавља иновациону делатност износи **100.000.000 динара** (око 850.000 евра), са тим да највиши износ пореског кредита независно од броја улагања који се може искористити на рачун пореза на добит у једној пореској години износи 50.000.000 динара.

Новооснованим привредним друштвом које обавља иновациону делатност сматра се привредно друштво од чијег оснивања није прошло више од три године, а које претежно обавља иновациону делатност у смислу закона којим се уређује иновациона делатност (активности које се предузимају ради стварања нових производа, технологија, процеса и услуга или значајне измене постојећих, а у складу са потребама тржишта) и које испуњава следеће услове:

1. годишњи приход према последњим финансијским извештајима не прелази 500.000.000 динара;
2. од оснивања није расподељивало добит и неће ни расподељивати у периоду од три године од дана извршеног улагања.
3. центар пословних активности се налази на територији Републике Србије;
4. није настало статусном променом у складу са законом којим се уређују привредна друштва;
5. у сваком пореском периоду почевши од првог наредног периода од периода у ком је основано и закључно са остваривањем услова:

- трошкови истраживања и развоја чине најмање 15% укупних расхода, или
- висококвалификовани запослени чине више од 80% свих запослених, или
- је власник, односно корисник депонованог ауторског дела или патента које је непосредно повезано са иновационом делатношћу коју обавља.

„Правилником о условима и начину остваривања права на порески кредит за улагање у капитал новооснованог привредног друштва које обавља иновациону делатност“ („Сл. гласник РС“, број 50/19) прописано је да обвезник подноси уз пореску пријаву за годину у којој је извршио наведено улагање три изјаве:

Изјаву о улагању у иновационе делатности потписану од стране самог друштва које улаже и која садржи:

1. да друштво у које је улагање извршено испуњава може сматрати новооснованим привредним друштвом које обавља иновациону делатност;
2. да пре улагања самостално или заједно са свим повезаним лицима није поседовао више од 25% акција или удела, односно гласова у органима управљања новооснованог привредног друштва
3. да је улагање извршено у виду у потпуности уплаћених новчаних улога којима се повећава капитал новооснованог привредног друштва које обавља иновациону делатност.

Поред тога уз пријаву се подносе и две изјаве потписане од стране новооснованог друштва које између осталог садржи изјаву:

- да трошкови истраживања и развоја друштва чине најмање 15% укупних расхода, или
- да запослени са високом стручном спремом чине више од 80% свих запослених друштва, или
- да је друштво власник, односно корисник депонованог ауторског дела или патента које је непосредно повезано са иновационом делатношћу коју обавља.

Примењује се на плаћање пореске обавезе почев за 2019. годину, односно за порески период који почиње у 2019. години.

Ослобођење од плаћања пореза и доприноса из зараде оснивача новооснованог иновативног предузећа

Нова пореска олакшица односи се на новоосновано привредно друштво које обавља иновациону делатност. Може да се оствари право на ослобођење од плаћања обрачунатог и обустављеног пореза и доприноса из зараде оснивача који су запослени у том новооснованом привредном друштву за зараде оснивача исплаћене у периоду од 36 месеци од дана када је основано привредно друштво за сваког оснивача по основу његове месечне зараде, и то зараде чији износ није виши од 150.000 динара месечно, а уколико је виши онда по основу дела зараде у висини највише до 150.000 динара. Пореско ослобођење из овог члана може да оствари послодавац који је основан закључно са 31. децембром 2020. године.

RAS

Развојна агенција Србије

Актуелни програми

Подршка директним улагањима

Развојна агенција Србије (РАС) је владина организација која привреди нуди широк спектар услуга, укључујући подршку директним инвестицијама, подстицај конкурентности и промоцију извоза, као и спровођење пројеката који имају за циљ да побољшају репутацију и углед Србије и позитивно утичу на економски и регионални развој.

Као јединствен партнер привреде и компанија које послују у нашој земљи, РАС годинама уназад креира и имплементира програме и активности усмерене ка оснаживању економије, убрзавању економског раста и развоја Републике Србије. РАС спроводи и непрестано креира нове јединствене програме подршке микро, малим и средњим предузећима и предузетницима (ММСПП), и труди се да тим програмима и активностима адекватно одговори на изазове и потребе ММСПП сектора. Такође, РАС пружа неизоставну подршку у сваком развојном кораку домаћим и страним улагачима који желе да оснују или прошире своје пословање у Србији.

Домаћим и страним компанијама у Републици Србији на располагању су, под једнаким условима, новчани подстицаји за директна улагања. У **2018. години** потписана су 32 инвестициона уговора, којима је предвиђено улагање од око 203 милиона евра и отварање 8.115 нових радних места, а чак 40 инвестиционих уговора потписано је у току **2019. године**, којима је планирано улагање око 784 милиона евра и отварање 12.411 нових радних места. У **првих шест месеци 2020. године** имамо **19 уговора о инвестирању**, у вредности од око **1,1 милијарду евра** и којима би требало да се отвори **4.182** нових радних места.

Влада Републике Србије уредила је област подршке директним улагањима *Уредбом о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања*, којом су дефинисани су услови за доделу подстицаја у производном сектору и сектору услуга сервисних центара, док је посебним уредбама дефинисано који су то услови за доделу подстицаја у сектору производње прехранбених производа и сектору услуга хотелског смештаја.

Услови за доделу средстава

- Одржавање инвестиција на истој локацији најмање 5 година за велика, а 3 године за мала и средња привредна друштва;
- Након реализације инвестиционог пројекта број запослених се не сме смањивати најмање 5 година за велика и 3 године за мала и средња привредна друштва.

Рок за реализацију инвестиционог пројекта

- До 3 године од датума подношења пријаве за доделу средстава, а који се након закључења уговора може продужити најдуже до 5 година;
- До 10 година од датума подношења пријаве за доделу средстава, за улагање од посебног значаја.

Постоје три нивоа за доделу новчаних подстицаја:

- за запошљавање нових радника,
- за оправдане трошкове улагања, и
- за радно-интензивне пројекте.

Према *Уредби о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у области производње прехранбених производа* средства се могу доделити за реализацију инвестиционих пројеката у области: производње прехранбених производа која, у смислу прописа којима се одређује класификација делатности, обухвата прераду производа пољопривреде, шумарства и рибарства, ради добијања хране за људе или животиње, а укључена је и производња различитих међуфазних производа.

Према Уредби о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у сектору **услуга хотелског смештаја** средства се могу доделити за реализацију инвестиционих пројеката у сектору услуга хотелског смештаја у бањским и климатским местима.

У циљу јачања равномерног економског и привредног развоја Републике Србије предвиђени су минимални критеријуми у погледу инвестиционог улагања и отварања нових радних места, у зависности од **степенa развијености јединице локалне самоуправе** у којој се врши улагање.

Степен развијености јединице локалне самоуправе	Минимални број новозапослених	Минимално улагање
I	50	500.000€
II	40	400.000€
III	30	300.000€
IV	20	200.000€
V (девастирано подручје)	10	100.000€

Минимална улагања без обзира на степен развијености локалне самоуправе			
	Сектор услуга	Прехрамбена индустрија	Сектор услуга хотелског смештаја
Минимални број новозапослених	15	30	70
Минимално улагање	150.000€	2.000.000€	2.000.000€

Улагања од посебног значаја		
Степен развијености јединице локалне самоуправе	Минимално улагање	Број новозапослених
I	5.000.000€ или 	Више од 500
II		
III	2.000.000€ или 	Више од 100
IV		
V (девастирано подручје)		

Средства се могу доделити за оправдане трошкове улагања за бруто зараде за нове запослене, као и за улагања у материјална и нематеријална средства почев од дана подношења пријаве за доделу подстицаја. **Оправдани трошкови бруто зарада** крећу се од 20% и 3.000 евра у I групи развијености јединице локалне самоуправе до максималних 40% и 7.000 евра у девастираним подручјима. Код **оправданих трошкова за улагања у основна средства** тај распон иде до 10% оправданих трошкова у I групи развијености, као и максимум до 30% у девастираном подручју. За пројекте који нису од посебног значаја, одобрава се **повећање од 10%** износа оправданих трошкова улагања у основна средства.

Додатне информације пронаћи ћете [ОВДЕ](#).

За додатне информације контактирајте са запосленима у **Развојној агенцији Србије (РАС)** на број телефона **011 / 33 98 900** или на имејлове: investicije@ras.gov.rs и office@ras.gov.rs.

Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија

Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија (МНК) јесте вишегодишњи програм који Развојна агенција Србије спроводи како би привредним друштвима пружила подршку да **унапреде знања, побољшају пословне перформансе, прошире пословање на нова тржишта и успоставе сарадњу са МНК** и њиховим добављачима.

Циљ је да се привредним субјектима из селектованих сектора пружи стручна и финансијска подршка за унапређење пословања како би се укључили у међународне ланце вредности. Производни сектори који су предмет подршке Програма су: **аутомобилска индустрија; уређаји и компоненте за аутомобилску индустрију** (пластика, гума, машине / опрема); **обрада метала; сектор машина и опреме** за друге намене; **сектор гуме и пластике; сектор производње кућних апарата и делова кућних апарата; сектор електричних и електронских система** и елемената **електричних и електронских система**.

Програмом се суфинансирају следеће групе активности:

- **Улагање у материјалну имовину корисника:** Производна опрема; Опрема за аутоматизацију / дигитализацију / оптимизацију и напредни системи контроле квалитета циљаних индустријских сектора; Унапређење производних хала у складу са технолошким захтевима;
- **Консултантска подршка:** Оптимизација производних процеса; Увођење или унапређење корпоративног управљања; Сертификација система квалитета према захтевима специфичних индустријских стандарда.

У 2019. години је за **19 корисника** спроведена дијагностика пословних перформанси и дефинисан лични План унапређења на основу којег су одређене мере подршке и износ бесповратних средстава који се додељује. За тих 19 корисника одобрена су **бесповратна средства** у износу од **2.620.000** евра и РАС је у просеку суфинансирала **51,42%** вредности подржаних пројеката.

По Јавном позиву, који је био отворен у 2020. години, пристигло је 29 пријава, од којих је 13 привредних друштава прошло у другу фазу Програма, односно дијагностику пословних перформанси. Очекује се да наредни Јавни позив буде објављен у четвртном кварталу 2020. године.

За додатне информације контактирајте са запосленима у **Развојној агенцији Србије (РАС)** на број телефона **011 / 33 98 900** или на имејл: dobavljac@ras.gov.rs.

Програм подршке дигиталној трансформацији ММСПД

Институција: Развојна агенција Србије

Ко може да конкурише: Право на учешће има ММСПД које испуњава следеће услове кумулативно:

- да је у тренутку објављивања јавног позива, регистровано у АПР Републике Србије најмање две године;
- да је у већинском приватном власништву;
- да има израђену Стратегију дигиталне трансформације од стране сертификованог консултанта.

Пројектна активност која се односи на имплементацију решења предвиђеног Стратегијом дигиталне трансформације не може бити започета пре доношења одлуке од стране РАС. Сертификовани консултант који је задужен за израду Стратегије дигиталне трансформације, пружање подршке при изради РАС апликативног формулара и верификацију имплементираних решења не може бити ангажован у фази имплементације решења предвиђеног Стратегијом дигиталне трансформације.

Износ средстава: Распожива средства се одобравају као суфинансирање у висини до 50% износа оправданих трошкова без ПДВ, за сваку пројектну активност, по принципу рефундације. Максималан износ одобрених средстава по кориснику је 600.000 динара.

Намена средстава:

- Имплементације решења предвиђеног Стратегијом дигиталне трансформације (унапређења/увођења нових: пословних процеса, пословних модела, производа и услуга);
- Услуга пружених од стране сертификованог консултанта (израда Стратегије дигиталне трансформације, подршка при изради РАС апликативног формулара и верификација имплементираних решења).

Оправдани трошкови пројектних активности су трошкови који испуњавају следеће услове:

1. да су настали током реализације пројекта;
2. да су наведени у планираном буџету пројекта;
3. да су директно везани за активности које се подржавају кроз овај програм.

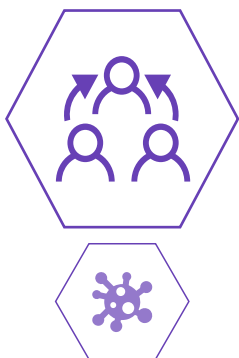
Трошкови који се односе на пројектну активност коју реализује сертификовани консултант могу бити у трајању од највише 10 консултант дана, и то:

- израда Стратегије дигиталне трансформације – до 6 консултант дана,
- подршка при изради РАС апликативног формулара – до 2 консултант дана,
- верификација имплементираних решења - до 2 консултант дана.

Рок за завршетак пројектних активности и реализацију плаћања у оквиру одобреног пројекта је 12 месеци од датума потписивања уговора са Развојном агенцијом Србије.

Рок пријаве: Јавни позив је отворен 2. августа 2019. године и **траје до утрошка средстава**. Пријаве пројекта са свим пратећим обрасцима и документацијом се подносе лично или препорученом поштом у штампаној форми на адресу Развојна агенција Србије, Кнеза Милоша 12/III, 11000 Београд са назнаком: Пријава за учешће на Јавном позиву по Програму подршке дигиталној трансформацији ММСПД. Упутство и сви пратећи обрасци доступни су на електронским странама РАС, на адреси www.ras.gov.rs.

Програм финансијске подршке привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства у отежаним економским условима услед пандемије COVID-19 изазване вирусом SARS-COV-2

Уредбом о утврђивању програма финансијске подршке привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства у отежаним економским условима услед пандемије COVID-19 изазване вирусом SARS-COV-2 („Сл. гласник РС“, бр. 54/2020 и 57/2020, у даљем тексту: Уредба) дефинишу се услови програма који се односи на доделу кредитних средстава привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства, а детаљни услови прописани су Условима за коришћење средстава Фонда за развој.

Дозвољене делатности

Право на коришћење средстава имају предузетници, задруге, микро, мала и средња привредна друштва која су у већинском приватном или задружном власништву и која обављају **производну, услужну, трговинску и пољопривредну делатност**. Средства по овом програму не могу се користити за: организовање игара на срећу, лутрије и сличне делатности, промет нафте и нафтних деривата и производњу и промет било ког производа или активности, које се према домаћим прописима или међународним конвенцијама и споразумима сматрају забрањеним.

Корисници средстава

Право да поднесу захтев за кредит по овом програму имају предузетници, микро, мали и средњи привредни субјекти који доставе званичне редовне финансијске извештаје за претходне две године. Услов који се односи на финансијске извештаје не примењује се на предузетнике који немају обавезу подношења финансијских извештаја. Кредит се може одобрити и ако је у званичним финансијским извештајима привредног субјекта за једну од последње две године исказан нето губитак, али је остварен пословни добитак.

Основни услов за реализацију ових кредита је да привредни субјект у периоду од 15. марта 2020. године, па до истека три месеца након пуштања средстава у коришћење не смањује број запослених више од 10%, не рачунајући запослене који су са привредним субјектом у приватном сектору закључили уговор о раду на одређено време пре 15. марта 2020. године, за период који се завршава у наведеном временском оквиру. Даље, привредни субјекти који се одреде за коришћење Програма не могу исплаћивати дивиденде до краја 2020. године (могућа је исплата у акцијама). Услов који морају да испуне подносиоци захтева јесте да нису у тешкоћама, да над њима није покренут стечајни поступак, да се над њима не спроводи поступак за унапред припремљени план реорганизације или да на снази нису мере из унапред припремљеног плана реорганизације (УППР), да се над њима не спроводи план реорганизације или да на снази нису мере из плана реорганизације, финансијско реструктурирање или поступак ликвидације.

Додатни услови прописани условима коришћења средстава Фонда за развој

Кредити се могу користити за одржавање текуће ликвидности и набавку обртних средстава за:

1. измиривање обавеза према добављачима за набављени материјал, гориво, сировине,
2. допуну залиха,
3. сезонске потребе,
4. измирење обавеза према држави,
5. зараде, као и сва друга плаћања којима се омогућава одржавање текуће ликвидности, осим за рефинансирање кредита код пословних банака, Фонда за развој и других финансијских организација.

Сви који конкуришу **треба да обратe пажњу** на то да ли испуњавају и наведене услове како не би били одбијени:

1. за привредне субјекте највиши износ одобреног кредита може бити до 50% остварених пословних прихода по последњем предатом финансијском извештају;
2. за предузетнике који се паушално опорезују највиши износ одобреног кредита може бити до 50% оствареног промета код пословних банака у 2019. години;
3. подносилац захтева за кредит нема блокаду рачуна дужу од 30 дана у континуитету у претходних годину дана, односно укупно 90 дана са прекидима у последњих годину дана;
4. минимална појединачна вредност опреме која се залаже код Фонда је 50.000 динара;
5. висина одобреног кредита треба да буде у корелацији са бројем радника, на начин да максимални износ кредита (уз испуњење осталих критеријума) може бити до 4.000.000 динара уколико привредни субјект има запосленог једног радника (укључујући и оснивача).

Ус лови кредита

- рок отплате до 36 месеци који укључује грејс период до дванаест месеци, укупно трајање кредита је до 12 месеци грејса и до 24 месеца отплате;
- каматна стопа је 1% на годишњем нивоу;
- минимални износ кредита за привредна друштва је 1.000.000 динара, а за предузетнике, задруге и привредне субјекте регистроване у релевантном регистру 200.000 динара;
- максималан износ кредита за једног корисника кредита са повезаним лицима може бити за:
 1. предузетнике и микро правна лица до 10.000.000 динара,
 2. мала правна лица до 40.000.000 динара, и
 3. средња правна лица до 120.000.000 динара.

Кредити се одобравају и враћају у динарима, отплата кредита вршиће се у месечним ануитетима, а у грејс периоду камата се обрачунава и приписује главном дугу.

Пријем захтева

Пријем захтева се врши док се средства из Програма не утроше, а најкасније до 10. децембра 2020. године. Рок за реализацију сваке појединачне одлуке (пуштање кредита у течај) је 90 дана од датума доношења одлуке Управног одбора Фонда. Управни одбор Фонда доносиће одлуке по примљеним захтевима најкасније до 31. децембра 2020. године, и то до висине тренутно расположивих средстава за реализацију овог програма. Крајњи рок за реализацију одобрених средстава је 31. март 2021. године.

Захтеви и целокупна скенирана документација достављају се електронски на имејл Фонда за развој: prijemzahteva_covid19@fondzarazvoj.rs, а оригинали докумената достављају се приликом потписивања уговора о кредиту.

Програм подстицања предузетништва кроз развојне пројекте у 2020. години

Институција: Фонд за развој

Намена средстава за:

1. куповину, изградњу, доградњу, реконструкцију, адаптацију, санацију, инвестиционо одржавање производног простора или пословног простора који је у саставу производног простора, или простора за складиштење сопствених производа, сировина и репроматеријала. Изузетно, за привредне субјекте који се баве информационом технологијом и високо-технолошким услугама, средства могу бити употребљена за пословни простор који је намењен за потребе обављања делатности;
2. куповину нове или половне производне и грађевинске опреме (не старије од пет година), укључујући алате, као и за доставна возила за превоз сопствених производа и друга транспортна средства која се користе у процесу производње. Средства се не могу користити за набавку ручног алата, односно лаког теретног возила врста Н1;
3. трајна обртна средства, која могу да чине највише 10% укупног инвестиционог улагања;
4. набавку софтвера и рачунарске опреме.

Ко може да конкурише: Предузетници, микро, мали, средњи и велики привредни субјекти и задруге који доставе званичне финансијске извештаје за претходне две године у којима није исказан нето губитак. Такође је потребно да буду регистровани у АПР најкасније до 31. децембра 2017. године и да су на дан 31. децембар 2019. године привредни субјекти имали најмање једног запосленог.

По овом програму не могу се употребљавати средства ради обављања следећих делатности:

1. примарна пољопривредна производња;
2. производња дуванских производа;
3. извођење грађевинских радова од стране привредних субјеката који не поседују своју грађевинску оперативу потребну за извођење радова;
4. саобраћај и транспорт;
5. сви облици трговинске делатности;
6. услужне делатности (укључујући услуге смештаја као и консултантске, маркетиншке, рачуноводствене и услуге истраживања тржишта), осим рециклаже, рачунарског програмирања И других високо-технолошких услуга;
7. штампање и умножавање аудио и видео записа, осим штампарских услуга;
8. организовање игара на срећу, лутрија и сличних делатности;
9. производња и продаја наоружања и војне опреме;
10. производња и промет нафте и деривата нафте;
11. производња челика и синтетичких влакана и вађење угља;
12. производња и промет свих производа или активности, које се према домаћим прописима или прихваћеним међународним споразумима, сматрају забрањеним.

Износ средстава: Предузећа која задовоље услове Програма могу остварити право на финансијску подршку у износу до 20% бесповратних средстава од вредности инвестиционог улагања, односно до 30% бесповратних средстава за привредне субјекте који припадају 4. групи развијености. Преостали износ вредности пројекта финансираће се из кредита Фонда, с тим да учешће трајних обртних средстава у износу укупних средстава (кредит Фонда и бесповратна средства) може бити до 10%. Максимални износ бесповратних средстава је 12.500.000 динара, а минимални 250.000 динара, рок отплате је десет година, а каматна стопа је 1% уз гаранцију банке и 2% уз остала средства обезбеђења.

Рок пријаве: Јавни позив је отворен од 7. фебруара 2020. године **до утрошка средстава, а најкасније до 31. децембра 2020. године.** Пријем захтева са комплетном документацијом можете послати поштом, или је оставити на портирници Фонда за развој у Београду и Нишу.

CENTAR ZA DIGITALNU
TRANSFORMACIJU

Подршка дигитализацији пословања

Центар за дигиталну трансформацију Привредне коморе Србије

Привредна комора Србије основала је Центар за дигиталну трансформацију (ЦДТ) као инструмент подршке микро, малим и средњим предузећима. У оквиру Центра едукована су и сертификована 43 консултаната у области пословних модела и процеса, е-трговине, е-маркетинга и друштвених мрежа, ИТ заштите и безбедности података, у складу са Општом уредбом о заштити података личности (*GDPR*) Европске уније.

За мање од годину дана рада ЦДТ, кроз програм је прошло око 100 српских предузећа. Компаније које пропусте дигиталну трансформацију суочавају се могућношћу да постану технолошки превазиђене и изгубе позицију на све захтевнијем и конкурентнијем тржишту. Дигитална трансформација је одлична прилика за микро, мала и средња предузећа да раним усвајањем дигиталних технологија уведу иновативне пословне моделе и направе нове производе који ће им обезбедити бржи раст и освајање нових тржишта.

Центар за дигиталну трансформацију Привредне коморе Србије (ЦДТ), у сарадњи са Немачком организацијом за међународну сарадњу (ГИЗ) и Развојном агенцијом Србије (РАС), обезбеђује предузећима подршку у дигиталној трансформацији пословања. Дигитална трансформација пословања за сваку компанију значи:

- **Подизање нивоа конкурентности унапређењем свих пословних процеса**, ефикаснију понуду производа и услуга, побољшану комуникацију с потенцијалним и садашњим купцима / клијентима;
- **Боље планирање финансирања, вишу профитабилност, квалитетније маркетиншке активности** – креирање модерних презентација и промоције компаније.

Центар за дигиталну трансформацију је обезбедио **мрежу сертификованих консултаната за дигиталну трансформацију (ИСО 17024)** који спроводе фирме кроз цео процес – од развоја стратегије до имплементације развијеног решења. Консултант дефинише кључне области у пословању које треба унапредити у наредном периоду и на који начин. ЦДТ, ГИЗ и РАС учествују са 50% (или максимално до 5.000 евра) у трошковима ка дигиталној трансформацији.

Програм за 2019/2020. годину садржи пет елемената:

1. Онлајн самопроцену,
2. Експертску анализу (Фаза I),
3. Развој стратегије (Фаза II),
4. Имплементацију (Фаза III),
5. Верификацију имплементације (Фаза IV).

Више информација о Центру за дигиталну трансформацију ПКС пронаћи ћете на cdt.org.rs, а за програм се можете пријавити посредством [онлајн упитника](#).

О програму подршке дигиталној трансформацији за ММСПД 2019/2020. можете се информисати [овде](#).

За додатне информације контактирајте са **Центром за дигиталну трансформацију ПКС** на број телефона **011 / 41 49 465** или на имејл: office@cdt.org.rs.

Passport for goods

ATA карнет – ваш пасош за робу – штеди време и новац

Желите да освојите нове купце и тржишта у иностранству, учествујете на међународним сајмовима и изложбама, на спортским такмичењима, прикажете ваше узорке, обавите посао са вашом професионалном опремом, изложите уметничка дела, учествујете на међународним музичким фестивалима?

Потребан вам је брз и једноставан прелазак границе, без плаћања **царине** или давања посебних гаранција – то вам омогућује **ATA КАРНЕТ!**

Шта је ATA карнет? ATA карнет је једноставан међународни царински документ који се користи за привремени увоз роба у страну земљу с роком важења до годину дана.

Предности ATA карнета: једна исправа за све царинске трансакције (привремени извоз, увоз, транзит), важи годину дана, широк спектар роба, нема полагања депозита и гаранција, уштеда времена и новца, све се добија на једном месту (ПКС), једноставнија процедура на царини.

Врста робе за коју се најчешће користи ATA карнет: сниматељска опрема, сценографија, алати, мерни инструменти, узорци обуће и одеће, спортска опрема, музички инструменти, животиње, народна ношња, уметничка дела, сајамски и музејски експонати, медицинска опрема.

Под ATA карнетом се не сме извозити / увозити потрошна и кварљива роба, роба намењена преради, обради или поправци.

Година	Број издатих ATA карнета у Србији	Вредност привремено извезене робе	
		у RSD	у USD
2019.	4.894	5.986.126.330	56.692.332
2018.	4.558	6.094.548.352	58.371.700
2017.	4.330	4.575.686.485	43.824.510
2016.	4.186	4.327.428.909	41.609.894

По броју издатих ATA карнета, Привредна комора Србије тренутно заузима **десето место у свету** од укупно 78 чланица ATA система. Од 2004. године, када је ПКС ушла у ATA систем, ATA карнет је користило више од 5.000 правних и 3.500 физичких лица.

Како доћи до ATA карнета? Посредством [ONLINE АПЛИКАЦИЈЕ](#) за ATA карнете.

ATA карнет издаје:

Привредна комора Србије, Служба за ТИР и АТА

Крунска 26, 11000 Београд

T: 011 / 33 04 533

E: ata@pks.rs

Захваљујући мрежи регионалних привредних комора, издавање ATA карнета је поред Београда доступно у још 8 градова Србије: Суботици, Новом Саду, Панчеву, Ваљево, Ужицу, Крагујевцу, Краљеву и Нишу.

Осигурајте успешно пословање широм света

Желите успешну сарадњу са земљама у иностранству? Потребна Вам је правна сигурност? Доста Вам је прекомерне документације?

Потребно Вам је брзо, ефикасно и једноставно решење за успешну сарадњу са иностранством – то Вам омогућавају публикације Међународне трговинске коморе (МТК) Србије!

Шта је МТК? МТК је **најстарија и највећа светска пословна асоцијација**, основана 1919. године. МТК има 6,5 милиона чланова из 130 земаља света. МТК ради у корист отворене светске привреде на креирању и изради међународних правила и стандарда, као и на доношењу препорука за решавање проблема. Правила МТК прихваћена су широм света и представљају стандард успешног пословања, који значајно смањује трошкове и неизвесности пословања. У изради ових правила учествују најбољи стручњаци и практичари из целог света које окупља МТК. Привредна комора Србије је оснивач Националног одбора Међународне трговинске коморе из Париза. Чланство наше земље у МТК датира из 1927. године.

Најпродаваније публикације Међународне трговинске коморе

Међународна трговинска комора Србије већ годинама олакшава пословање српским привредницима који тргују са иностранством. Уз ексклузивно право за објављивање, Национални одбор Међународне трговинске коморе Србије са задовољством Вам представља **најтиражнија двојезична издања** (енглески / српски) Међународне трговинске коморе из Париза:

- **Incoterms 2020** – званична правила МТК за тумачење трговинских термина одражавају пословну праксу прихваћену широм света; Постоје од 1936. године и ревидирају се сваких десет година у складу са новим тенденцијама у међународној трговини; Представљају део признатог канона којим се дефинишу обавезе купаца и продаваца.
- **Једнообразна правила МТК за гаранције на позив са моделима образаца – URDG 758** – јасна, прецизна и свеобухватна URDG правила за независне гаранције која представљају међународну праксу коришћења гаранција на позив, нивелишу легитимне интересе корисника, налогодавца и гаранта.
- **Једнообразна правила МТК за рамбурс банка** – банци по документарним акредитивима – URR 725; Правила за рамбурс представљају помоћ банкама у вези са проблемом питања рамбурса или рамбурсног јемства.
- **Једнообразна правила МТК за инкасо са коментаром – URC 522** – садржи текст једнообразних правила за инкасо и коментаре сваког члана; Коментари су водиља за практична питања на која се наилази у раду са инкасима, и њихова улога у међународној трговини.
- **Међународна стандардна банкарска пракса за преглед докумената по документарним акредитивима – ISBP 681** – тумачење одредаба једнообразних правила и обичаја МТК за документарне акредитиве; Садржи преглед меница, документа о осигурању, уверења о пореклу и друге документе у вези са акредитивима.
- **Једнообразна правила за платне облигације банке** – омогућавају банкама да ублаже ризике у међународној трговини у корист купаца и продаваца; Намењена су банкарима, трговцима, правницима и свим практичарима.
- **Једнообразна правила и обичаји МТК за документарне акредитиве – UCP 600** – садрже значајне одредбе у области транспорта, осигурања и усклађености које чине основу за акредитивне трансакције. У оквиру UCP правила постоји члан „Дефиниције“, како би се појаснили кључни изрази, затим промењена

пракса за давање упозорења о одбијању и друге измене. Даље, садрже и еУСР Верзију 1.1. – 12. чланова додатака УСР која регулишу презентацију докумената у електронском облику. УСР правила јесу витална компонента међународне трговине, те су стога неопходна банкарима, привредним друштвима која се баве спољном трговином, транспортом и шпедицијом, правницима, академицима и свима онима који послују са документарним акредитивима.

- **Модел међународног продајног уговора МТК** – флексибилан и јасан модел уговора који продавцима и купцима роба обезбеђује упутства и који садржи опште и посебне услове.
- **Модел кратких уговора МТК** – кратка форма уговора која покрива суштину уговора о заступању и дистрибуцији. Модели садрже опште и специјалне услове са коментарима на специфична питања и тестом применљивим пословним потребама.
- **Модел међународног франшизинг уговора МТК** – модел уговора који обезбеђује учесницима у франшизи универзалну, међународно прихваћену форму уговора која штити права и одређује обавезе учесника у франшизи; У том циљу уговор узима у обзир најчешће коришћене клаузуле у франшизинг уговорима, предлаже могућа решења тамо где појединачна нису могућа, омогућава потписницима уговора укључивање посебних захтева у појединим тачкама, обезбеђује Анекс који стране уговорнице могу мењати без промене основног текста уговора, затим обезбеђује систем за решавање проблема, садржи детаљни коментар за објашњење променљивих провизија.

Додатне информације можете прегледати на веб-страници [Привредне коморе Србије](#) или контактирајте са надлежним особама у **Националном одбору Међународне трговинске коморе Србије (ICC Serbia)** на број телефона **011 / 33 00 971** или на имејл: iccserbia@pks.rs.

Сајмови

Међународни сајам прехранбене индустрије **WORLD FOOD MOSCOW 2020, Москва**

WORLD FOOD MOSCOW јесте водећи међународни сајам из области хране и пића на тржишту Руске Федерације и земаља бившег Совјетског Савеза. Постоји више од 20 година и одржава се у простору од 58.000 m² у оквиру сајамског изложбеног простора *Crocus Expo* (Москва, Руска Федерација). У 2019. години сајам је посетило око 30.800 посетилаца из 92 земље, који су имали прилику да се упознају са производним програмом више од 1.764 излагача из 65 земље света.

Овогодишњи сајам **WORLD FOOD MOSCOW 2020** одржан је од 22. до 25. септембра 2020. године. 337 произвођача и добављача хране представило је своје производе на сајму. Из објективних разлога, на овогодишњој изложби углавном су се представљале компаније из Москве и региона Русије. Регије је представљало 30 колективних изложби. Стране учеснике на изложби представљале су компаније из 10 земаља: Азербејџана, Грчке, Киргистана, Кине, Литваније, Молдавије, Турске, Узбекистана, Француске. Колективни штанд Азербејџана постао је најзаступљенији национални павиљон са 30 представљених компанија.

На Националном штанду Србије требало је да се представи 12 компанија водећих произвођача и извозника висококвалитетних српских јабука, замрзнутог и сушеног воћа, безглутенских, енергетских и чоколадираних снек-баров на бази овса и кондиторских производа, међутим због целокупне ситуације услед глобалне пандемије вируса COVID-19, као и неуспостављања редовног ваздушног саобраћаја из Републике Србије за Руску Федерацију, учешће Србије на овом сајму је отказано.

Наредни сајам **WORLD FOOD MOSCOW 2021** одржаће се од 21. до 24. септембра 2021. године, о чему ћете благовремено бити обавештени.

Међународни сајам технике **AUTOMECHANIKA 2020, Франкфурт**

Сајам **AUTOMECHANIKA**, Франкфурт јесте водећи светски сајам аутомобилске индустрије. Поменути сајам уједно представља и новитет који је Привредна комора Србије заједно са Развојном агенцијом Србије уврстила у календар сајмова за 2020. годину.

Ове године сајам је требало да се одржи у периоду од 8. до 12. септембра, под слоганом „*Meet the innovation drivers*“, међутим услед пандемије вируса COVID-19 одложен је за следећу годину (14–18 септембра 2021. године).

Сајам се одржава сваке друге године и представља једно од најзначајнијих међународних места сусрета у аутомобилској индустрији. У 2018. години окупио је скоро пет хиљада излагача из 76 земаља света и више од 130 хиљада посетилаца из 184 земље. Чак 7 од 10 посетилаца су доносиоци одлука, представници топ менаџмента у компанијама, што сведочи о томе да је представљање на овом сајму кључно за креирање нових контаката и нових пословних прилика.

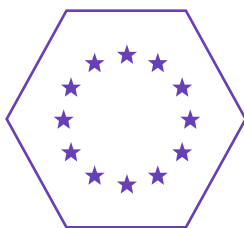
За додатне информације у вези са учешћем на међународним сајмовима контактирајте са **Центром за организацију сајмова, манифестација и догађаја ПКС** на број телефона **011 / 33 04 575** или имејл: promocije@pks.rs.

Најбржи пут до инопартнера – ЕЕН мрежа

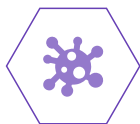
Привредна комора Србије је члан [Европске мреже предузетништва](#) и координатор Конзорцијума ЕЕН мреже у Србији. Услуге ЕЕН мреже су превасходно намењене малим и средњим предузећима као сервис када је у питању интернационализација пословања. Европска мрежа предузетништва има за циљ да предузећа лакше и брже пронађу партнере у иностранству кроз бесплатне услуге претраге [Базе пословне сарадње](#) и учешћа на међународним [пословним сусретима и пословним мисијама](#).

ЕУ вести

До зелене економије кроз примену стандарда ЕУ

Европске организације за стандардизацију CEN и CENELEC објавиле су препоруке за примену стандарда Европске уније у области развоја зеленог пословања и примене техничких стандарда у производњи са циљем што успешније транзиције ка потпуно зеленој економији, реализацији циљева *Европског зеленог договора* и постизању нулте емисије штетних гасова са ефектом стаклене баште до 2050. године, као глобалног климатског циља. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

ЕБРД и ЕУ повећавају финансирање за МСП на Западном Балкану

Европска банка за обнову и развој (ЕБРД) и Европска унија (ЕУ) повећавају своју подршку малим и средњим предузећима на Западном Балкану пружањем додатног финансирања, након избијања пандемије COVID-19 изазване вирусом SARS-COV-2. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

Европска комисија објавила нове смернице за унапређење дигиталних вештина

Европска комисија је лансирала нове смернице у циљу пружања помоћи јачања дигиталних вештина наставника, послодаваца и запослених, као и њиховог лакшег функционисања у тренутној ситуацији изазваној пандемијом COVID-19 изазване вирусом SARS-COV-2. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

Успешни онлајн сусрети привредника – виртуелна стварност за нову реалност

Више од 300 представника компанија из прехранбене, металске, грађевинске индустрије, ИКТ и сектора туризма из 25 земаља учествовало је на онлајн билатералним сусретима CONNECTO 2020, које су, у оквиру Европске мреже предузетништва (ЕЕН), организовали Привредна комора Србије и Институт „Михајло Пупин“, у сарадњи са партнерима из региона. На виртуелним састанцима од 28. до 30. јула учествовале су чак 82 компаније из Србије, а учесници имају веома позитивна искуства након разговора са потенцијалним пословним партнерима. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

Флексибилнија примена правила о дијагоналном пореклу робе

Европска комисија усвојила је пакет мера за лакшу и флексибилнију примену правила дијагоналне кумулације порекла робе између Европске уније и двадесет земаља Паневромедитеранског региона (ПЕМ), чији је циљ повећање трговинске размене, унапређења конкурентности компанија које послују у региону и ублажавања последица економске кризе изазване пандемијом COVID-19 изазване вирусом SARS-COV-2. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

Олакшати превоз робе из региона ка Европској унији

Пословна заједница коју окупљају западнобалканске привредне коморе радиће заједно са експертима Транспортне заједнице на отклањању препрека које ће олакшати превоз робе и смањити време задржавања на друмским и железничким граничним прелазима унутар региона и са Европском унијом. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

Објављен позив *Clusters Go International*

Главни циљ објављивања позива *Clusters Go International* јесте интензивирање прекограничне кластерске и пословне мрежне сарадње и подршка успостављању европских стратешких кластерских партнерстава која ће водити међународну кластерску сарадњу у областима од стратешког интереса према трећим земљама изван Европе. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

Девет милијарди евра за Западни Балкан

Европска комисија усвојила је 6. октобра Годишње извештаје за Западни Балкан и Турску, са препорукама у складу са новом методологијом проширења и свеобухватан Економско-инвестициони план за Западни Балкан вредан девет милијарди евра, са циљем да поспеши дугорочан привредни опоравак региона, зелену и дигиталну транзицију, подстакне економску регионалну сарадњу, убрза привредни раст и подржи реформе које су потребне за напредовање на путу ка ЕУ. Комплетну вест пронаћи ћете [овде](#).

Најава ЕЕН догађаја

Онлајн пословни сусрети током виртуелног сајма *Textile Fashion Tech 2020*

У периоду од 2. до 6. новембра 2020. године биће организовани b2b састанци током виртуелног сајма *Textile Fashion Tech*. То је догађај међународног карактера који повезује компаније и дизајнере са произвођачима, пружаоцима услуга, купцима и добављачима у текстилној и модној индустрији. Пријавите се за виртуелне заказане састанке, проширите своју пословну мрежу и остварите сарадњу са европским и светским купцима и добављачима из текстилне индустрије. Учешће на b2b састанцима је бесплатно, а регистрација је отворена до 1. новембра 2020. године путем платформе: <https://matchmaking-event-food-industry-and.b2match.io/>.

Онлајн пословни сусрети током виртуелног сајма *Security Summit 2020*

У периоду од 3. до 5. новембра 2020. године биће организовани b2b састанци током виртуелног сајма *Security Summit*. Овај догађај окупља професионалце и доносиоце одлука из сигурносне и других повезаних индустрија из региона и Европе. Учесници самита су произвођачи, дистрибутери, систем интегратори, инсталатери и пројектанти, менаџери сигурности, представници јавног сектора и други крајњи корисници. Учешће на b2b састанцима је бесплатно, а регистрација је отворена до 2. новембра 2020. године путем платформе: <https://securitysummit2020.asadria.b2match.io/>.

Онлајн пословни сусрети *Match and Innovate 2020*

У периоду од 4. до 5. новембра 2020. године биће организовани онлајн пословни сусрети *Match and Innovate 2020*. Догађај је намењен компанијама из металопрерађивачког сектора и пружа јединствену прилику учесницима да, на унапред заказаним билатералним састанцима, прошире мрежу контаката и повежу се са добављачима, произвођачима и пројектним партнерима. Позив је отворен за: увознике, дистрибутере, велетрговце; добављаче сировина; добављаче компоненти; добављаче производне опреме и резервних делова; консултанте и инвеститоре. Учешће на b2b састанцима је бесплатно, а рок за пријаву је 4. новембар путем платформе <https://match-innovate-2020.b2match.io/signup>.

Онлајн пословни сусрети током конгреса и изложбе *EIF 2020*

У периоду од 4. до 6. новембра 2020. године, током конгреса и изложбе *EIF 2020*, биће организовани пословни састанци из сектора енергетике. Учешће на овом догађају пружа прилику свим учесницима широм света да на унапред заказаним билатералним састанцима прошире мрежу контаката кроз пословна и технолошка партнерства, заједничке истраживачке пројекте, инвестиције итд. Позив је отворен за велике компаније, мала и

средња предузећа, истраживачке институције, јавне и приватне организације, удружења и стартап компаније из сектора енергетике. Учешће на b2b састанцима је бесплатно, а регистрација је отворена до 3. новембра 2020. године посредством платформе: <https://www.maabir.co/>.

Онлајн пословни сусрети *Изградња 2020*

У периоду од 18. до 19. новембра 2020. године биће организовани онлајн пословни сусрети *Изградња 2020*, који пружају јединствену прилику учесницима из пет земаља (Турска, Србија, Румунија, Бугарска и Мађарска) да, на унапред заказаним билатералним састанцима, прошире мрежу контаката кроз пословна и технолошка партнерства. Позив је отворен за велике компаније, мала и средња предузећа, јавне институције, удружења, кластере и инвеститоре из области грађевинских машина, делова и грађевинског материјала. Учешће на b2b састанцима је бесплатно, а регистрација је отворена до 17. новембра 2020. године посредством веб-сајта: <https://construction-2020.b2match.io/>.

Посетите и следеће онлајн платформе:

[Meet in Italy for Life Science](#) – платформа намењена повезивању компанија из сектора: фармације, медицинских апарата, ИТ у медицини.

[HERE & NOW](#) – платформа намењена повезивању са мађарским компанијама из различитих сектора.

[Care & Industry together against CORONA](#) – платформа оформљена у циљу борбе против вируса корона и за умрежавање иновативних компанија.

За додатне информације контактирајте са **Центром за ЕУ интеграције ПКС** на број телефона **011 / 33 00 937** или на имејл: eu@pks.rs.

CE знак и Српски знак усаглашености – доказ безбедности вашег производа

Портал CE знак

На [порталу CE знак](#) у оквиру „Базе знања”, корисник може да пронађе текстове и документа свих 24 директива новог приступа, текстове одговарајућих српских правилника, спискове пратећих хармонизованих стандарда, поступке оцењивања усаглашености за све групе производа, као и контакте надлежних институција, водиче и бројне друге информације. Посебна вредност „Базе знања” је што она **садржи све потребне информације, документа, податке и инструкције о условима и поступцима за долазак до CE знака и Српског знака усаглашености**, ради извоза и / или пласмана производа на домаће тржиште.

Онлајн апликација Провера безбедности производа

Онлајн [упитник за CE знак и Српски знак усаглашености](#) служи да се **брзом и једноставном провером** процени да ли одређени производ подлеже CE означавању и / или означавању Српским знаком усаглашености.

Коришћењем ове апликације привредник / предузетник може значајно уштедети време и новац за припрему документације, прибављање потребних исправа о усаглашености, претрагу података и информација о надлежним институцијама, проналазак одговарајућег техничког прописа и друго.

Као резултат чекирања апликације добија се интегрални извештај који садржи: листу прописа који се потенцијално примењују на дати производ, линкове ка текстовима директива или српским правилницима, линкове ка листи хармонизованих (СРПС) стандарда који прате ове прописе, листу нотификованих / именованих тела за оцену усаглашености (у земљи или иностранству), као и листу контаката у надлежним министарствима и институцијама за сваки појединачни пропис.

е-Водичи и е-Брошуре

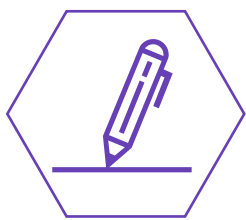
[Брошура „CE знак - пасош за производе”](#) даје сажети преглед 24 директиве, њихов предмет и подручје примене за конкретне групе производа, изузећа, као и инструкције у 12 корака како доћи до CE знака или Српског знака усаглашености.

[Брошура „Водич за безбедност машина”](#) представља сажето упутство малим и средњим привредним друштвима о чему све треба да воде рачуна приликом пројектовања, производње и пласмана својих производа на које се односи Директива о безбедности машина (2006/42/EC).

За све додатне информације о производима који подлежу CE означавању и попуњавање упитника којим можете проверити да ли се на ваш производ односи одређена ЕУ Директива заснована на новом приступу и / или одговарајући домаћи посетите веб-страницу: [CE знак](#) или нам пишите на имејл: CE_znak@pks.rs.

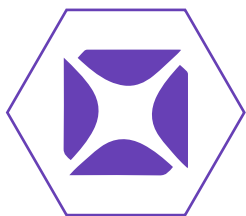

Едукација

Успешне компаније своју конкурентност базирају на знању запослених. Привредна комора Србије је основала Службу за едукацију са циљем да вам помогне да унапредите постојећа и стекнете нова знања и вештине. Служба за едукацију ПКС организује: **специјалистичке тренинге и радионице** за запослене на свим позицијама из различитих области пословања, **обуке на основу поверених послова** намењене кандидатима за стицање лиценци или професионално континуирано усавршавање, **In-house** обуке. Више о тренутној понуди обука, тренинга и радионица погледајте у [Календару семинара](#).

За додатне информације контактирајте са **Службом за едукацију ПКС** на број телефона **011 / 33 00 946** или на имејл: edukacija@pks.rs.

Пословна академија ПКС

У складу са најбољим праксама у Европи и свету, Привредна комора Србије основала је Пословну академију, како би одговорила на растуће потребе запослених за краћим циклусима образовања, стручним оспособљавањем, као и стицањем квалификација и знања која омогућавају покретање сопственог бизниса. У понуди Пословне академије ПКС су области које, појединачно узете, попуњавају део мозаика знања особе, а узете у целини заокружују знање о одређеној области.

[Пословна академија ПКС](#) кроз програме едукације омогућава запосленима да стекну потребна знања, вештине и стручност за квалитетно обављање посла, чиме се смањује јаз између знања стечених формалним образовањем и захтева професионалног обављања послова за конкретно радно место.

У понуди су теме из области пореског система, пословних вештина, спољнотрговинског пословања, безбедности пословних информационих система и бројне друге за све области пословања у секторима индустрије, услуга и пољопривреде.

За додатне информације контактирајте са **Пословном академијом ПКС** на број телефона **011 / 33 04 570** или на имејл: edukacija@pks.rs.

Дуално образовање

Дуално образовање је модел средњег стручног образовања у оквиру кога се знање стиче и у школи и у компанији. У зависности од образовног профила за који се ученик определи, он већ у првом разреду може почети да иде и у компанију, на учење кроз рад. Учењем кроз рад ученици усвајају практична и применљива знања у реалном радном окружењу, у компанији. Неопходност да се формални образовни систем прилагоди потребама привреде за кадровима подстакла је развој дуалног образовања. По угледу на најпознатије и најуспешније европске системе дуалног образовања, који се реализују у Аустрији и Немачкој, Србија је, као прва држава у региону, усвојила **Закон о дуалном образовању 2017. године**, чија је **пуна примена отпочела 1. септембра 2019. године**. Законом се регулишу права и обавезе свих учесника и послодавцу се поверава одговорност и улога у образовању ученика и стицању компетенција неопходних за рад у циљаном занимању.

Све информације у вези с реализацијом дуалног образовања послодавци могу пронаћи на званичној интернет презентацији dualnoobrazovanje.rs.

За додатне информације контактирајте са **Службом за дуално образовање и образовне политике ПКС** на број телефона **011 / 41 49 441** или на имејл: obrazovanje@pks.rs.

Методолошке напомене

Истраживање о иновативности пословних субјеката спроведено је на основу репрезентативног узорка. Узорак је алоциран на подручју Републике Србије до нивоа региона, пропорционално броју пословних субјеката. Узорак чини 3.673 малих, средњих и великих пословних субјеката. Велики пословни субјекти су обухваћени у целини. Оквир за избор узорка јесу активни пословни субјекти добијени из Статистичког пословног регистра, који садржи 19.011 пословних субјеката. Добијени резултати су пондерисани и израчунати на нивоу популације пословних субјеката.

Истраживање о буџетским издвајањима за истраживање и развој (ИР) спроведено је у 2019. години. Истраживање се односи на институције које финансирају активности истраживања и развоја, директне кориснике буџетских средстава, које су током 2019. године финансирале или је у 2020. години требало да финансирају активности истраживања и развоја – директни корисници републичког буџета који учествују у расподели финансијских средстава за истраживање и развој у Републици Србији. Циљ истраживања је праћење истраживачко-развојне политике државе преко њеног финансирања истраживачко-развојних активности. Методологија за спровођење истраживања усклађена је са међународним стандардима које је поставио OECD и објавио у приручнику Фраскати (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development – Frascati Manual*). За праћење буџетских средстава према друштвено-економским циљевима коришћена је Номенклатура за анализу и поређење научних програма и средстава – NABS 2007, која је прописана у приручнику Фраскати. Та номенклатура сврстава утрошена средства за ИР у 13 категорија.

Издаци за истраживање и развој према врсти деле се на текуће издатке (трошкове) и инвестиционе издатке. *Текући трошкови (издаци)* обухватају: трошкове рада и трошкове накнада запосленима, као и остале текуће трошкове (материјалне трошкове за истраживачко-развојни рад – сировине, материјал, енергија; исплате на основу уговора о делу и ауторских уговора; дневнице, путне трошкове, репрезентацију и слично; и друге издатке). Инвестициони издаци обухватају издатке за земљиште и грађевинске објекте; машине и опрему; патенте, лиценце, студије и пројекте; софтвер и хардвер (који подразумева укупне трошкове у вези са набавком рачунара, уређаја, система, компонената и опреме, као и трошкове набавке или развијања софтвера за сопствене потребе); и остале издатке.

Према Закону о рачуноводству („Службени гласник РС” бр. 62/2013) правна лица су разврстана на **велика, средња, мала и микро** привредна друштва. Величина је утврђена према критеријумима за разврставање правних лица који су прописани Законом, и то: просечном броју запослених, пословном приходу и просечној вредности пословне имовине (два од три наведена критеријума одређује величину). За потребе анализе у овом билтену, према објављеним проценама Републичког завода за статистику, правна лица према величини разврстана су у складу са међународним препорукама и стандардима (према Еуростат методологији и препоруци Европске комисије, 2003/361/ЕЦ), на основу броја запослених. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно). Базе података о броју привредних субјеката, броју запослених и промету успостављене су на основу завршних рачуна правних лица (Агенција за привредне регистре), а број предузетника и број запослених код предузетника на основу података Пореске управе.

Неке вредности, приказане у билтену, заокружене су на милионе или милијарде, са једним децималним местом, стога укупне вредности (сумари) се не слажу увек са збиром појединачних података, с обзиром на то да су коришћени незаокружени бројеви (што даје прецизније податке).

Коришћене скраћенице:

БДП – Бруто домаћи производ, СДИ – Стране директне инвестиције, Ø – Просек периода, АРС – Анкета о радној снази, LIBOR – Лондонска међубанкарска стопа, EURIBOR – Европска међубанкарска стопа, NPL – ненаплативи кредити, RSD – Српски динар, EUR – Евро, USD – Амерички долар, ИР – Истраживање и развој.

Извори података: Републички завод за статистику (РЗС), Народна банка Србије (НБС), Агенција за привредне регистре (АПР), Привредна комора Србије (ПКС), Министарство финансија (МФ), Пореска управа (ПУ), Развојна агенција Србије (РАС), Фонд за развој, Фонд за иновациону делатност, Завод за статистику Европске уније (Eurostat), Чикашка продуктна берза (СМЕ), Bloomberg L.P, Међународни трговински центар (ICT TradeMap), Европска централна банка (ЕЦБ), Међународни монетарни фонд (ММФ), Федералне резерве (ФЕД), Светска организација за интелектуалну својину (World Intellectual Property Organization – WIPO), у сарадњи са пословном школом Johnson америчког универзитета Cornell и француском пословном школом INSEAD, Европска комисија.

Девизни курсеви: Сви прерачуни у билтену су извршени према следећим просечним средњим курсевима Народне банке Србије:

Период:	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.		
						I квартал	II квартал	III квартал
EUR/RSD	120,7328	123,1179	121,3367	118,2716	117,8524	117,5660	117,5820	117,5851
USD/RSD	108,8543	111,2903	107,4987	100,2784	105,2762	106,5725	106,7550	100,6306

Извор: НБС.

Одрицање од одговорности: Подаци су подложни изменама у складу са променама званичних извора података. Информације у овом извештају су дате у сврху општег информисања и не могу бити замена за економски савет, нити се њиховим објављивањем ствара било каква обавеза за Привредну комору Србије. Умножавање и дистрибуирање билтена и делова дозвољено је уколико се наведе извор и копија достави Привредној комори Србије на: analitika@pks.rs.

Служба за иновације

Служба за иновације Привредне коморе Србије у оквиру Сектора за стратешке анализе, услуге и интернационализацију активно промовише процес иновација у домаћој привреди.

Служба за иновације циљеве реализује спровођењем бројних активности од којих су најзначајније:

- одржавање редовних контаката са члановима из делокруга рада Службе, праћење њиховог рада и активности, информисање чланова о услугама и производима које су им на располагању, ажурирање података у јединственој бази података Привредне коморе Србије;
- планирање, усаглашавање, развијање и имплементација комерцијалних и некомерцијалних услуга, сервиса, пројеката и програма у планираном капацитету;
- учешће у креирању нових начина рада и инструмената за задовољење потреба чланова;
- пружање стручне подршке развојним и инвестиционим програмима својих чланова;
- заступање интереса чланова кроз учешће у креирању политика и доношењу стратегија о иновативности научно-технолошком развоју, интелектуалној својини и привредном развоју;
- прикупљање података, груписање и израда базе о иновационим и високотехнолошким субјектима, базе о законским и подзаконским актима, обрасцима за регистрацију иновационих субјеката и документације за заштиту права интелектуалне својине и управљање базама;
- сарадња са образовним, научним и стручним институцијама у земљи и подстицање примене иновативних и савремених научно-технолошких достигнућа;
- пружање подршке у заштити права интелектуалне својине;
- у координацији са другим организационим јединицама креирање информација, билтена, публикација, информатора, медијских наступа, одржавање директних контаката са члановима и дефинисање услуга, сервиса и пакета производа у складу са делокругом рада Службе;
- сарадња са државним институцијама и јединицама локалне самоуправе у развоју иницијатива од значаја за привреду.

Служба за иновације редовно координира седницама Савета за сарадњу науке и привреде. Кроз **Савет за сарадњу науке и привреде** развија се и унапређује сарадња привреде са универзитетима, факултетима и научним институтима у циљу промовисања иновативних решења и услуга привреди. Савет за сарадњу привреде и науке решава конкретне проблеме са којима се привреда сусреће, повећава конкурентност која се у савременим условима пословања може остварити једино кроз иновације. У оквиру Савета развијена је и платформа Савета за сарадњу науке и привреде (www.nip.rs) која пружа преглед свих релевантних информација заинтересованим странама.

У оквиру активности **Клуба отворених иновација**, подстичу се велика и средња привредна друштва да препознате проблеме у свом пословању решавају у сарадњи са малим домаћим фирмама, стартапима, факултетима и институтима, како би заједно радили на проналаску ефикасних решења. На основу развијених решења креирају се конкурентни производи и услуге не само на домаћем већ и интернационалном тржишту и често извозе на страна тржишта. Активно се ради на реализацији радионица о темама које информишу и припремају технолошке фирме и стартапе за привлачење инвестиција, заштиту интелектуалне својине и многе друге теме значајне за пословање.

Контакт

Привредна комора Србије
Ресавска 13-15
11000 Београд

T: 0800 808 809

www.pks.rs
E: bis@pks.rs

#PKS
@Privrednakomora

Служба за иновације
Бојана Крстић,
руководилац

T: (+381 11) 41 49 622

E: inovacije@pks.rs

ПКС УСЛУГЕ

(usluge.pks.rs)

ДИГИТАЛНЕ „е-УСЛУГЕ ПКС“ уштедите време – електронске услуге Привредне коморе Србије	ТИР И АТА КАРНЕТИ ТИР – царинска транспортна олакшица АТА – ваш пасош за робу	БЕСПЛАТНЕ УСЛУГЕ вама на услузи потпуно бесплатно
ПРИВРЕДНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ управљајте вашим бизнисом уз помоћ правих информација и спремно одговорите на нове изазове	МЕЂУНАРОДНО ПОСЛОВАЊЕ / ИНОТРЖИШТА проширите свој бизнис на међународно тржиште и повежите се са пословним партнерима у земљи и иностранству	ЕДУКАЦИЈА И СЕРТИФИКОВАНЕ ОБУКЕ семинари и обуке за вас – слушамо ваше потребе
ЗАПОЧНИТЕ БИЗНИС информишите се брзо и једноставно, решите недоумице, покрените ваш бизнис и управљајте растом	РЕШАВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ СПОРОВА решите привредни спор без одласка на суд	ДРУГЕ УСЛУГЕ ПКС публикације, оглашавање у издањима ПКС, резервација сала и остале услуге ПКС

ПКС еБилтени се објављују тромесечно и дистрибуирају свим чланицама ПКС, у складу са организацијом рада стручних служби Привредне коморе Србије. Оглашавање у ПКС еБилтенима и достављање материјала уз податке о фирми (назив предузећа, адреса, контакт телефон и ПИБ) могуће је на имејлове: analitika@pks.rs или bis@pks.rs, као и позивом на број 0800 808 809. Понуда за оглашавање у ПКС еБилтену биће вам достављена имејлом. Више информација пронаћи ћете на веб-страници: www.pks.rs/oglašavanjePKSeBilten.